

המוסד לביטוח לאומי

מינהל המחקר והתכנון

פרויקט גמלאים

**בביה"ס התיכון העירוני
קרית שרת בחולון**

**המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתיכנון
מפעלים מיוחדים**

**פ ר ו י י ק ט ג י מ ל א י ם
ב ב י ת ה ס פ ר ה ת י כ ו ן ה ע י ר ו נ י
ק ר י ת ש ר ת ב ח ו ל ו ן**

**מוגש
ליחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי**

הדסה האז

הפרוייקט והמחקר המלווה מומנו על ידי המוסד לביטוח לאומי

המחקר נערך על ידי מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי

ירושלים, כסלו תש"ן, דצמבר 1989

ה ק ד מ ה

=====

אנו שמחים להגיש בזאת סיכום מחקרי של תכנית חדשנית מיוחדת שנערכה בשנה האחרונה בעיר חולון, ביוזמת העמותה למען הקשיש בעיר, ובשיתוף עם בית הספר העירוני קרית שרת.

המוסד לביטוח לאומי נענה לבקשה מתוך מגמה לעודד קשישים ליטול חלק פעיל יותר בחיי החברה והקהילה בארץ. פעילות הקשישים בתכנית זו התמקדה בתוך כתלי בית הספר התיכון קרית שרת וכללה לימודים פורמליים, פעילות תרבותית משותפת עם התלמידים, פעילות בינאישית של קשיש ותלמיד, ופעולות התנדבות שונות במסגרת בית הספר.

הפרוייקט מתבצע באחריות - היחידה למפעלים מיוחדים של המוסד לביטוח לאומי כפרוייקט של האגף לזקנה ושאיירים בניחולו של מר בן ציון ליפשיץ.

המעקב המחקרי שסיכמו מוצג בחוברת זו, בוצע על ידי גבי חדסה האז במכון גוטמן למחקר חברתי שמושי. המחקר לווה בכל שלביו על ידי גבי נעמי פינטון מנהלת היחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי. ריכזה את הפרוייקט בשטח גבי לילי רז, שבזכות מסירותה ושקדנותה תרמה רבות להצלחת התכנית.

תודה מיוחדת למר ישראל כץ, מנהל בית הספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון, אשר העמיד לרשות התכנית את כל המשאבים הדרושים בבית הספר, וליווה אותה לאורך כל הדרך.

ואחרון חביב, יבוא על הברכה מר עוזיאל שלו, יו"ר העמותה למען הקשיש בחולון, שיזם את התכנית, ופעל למימושה.

אני מקווה שהדגם שנבנה בפרוייקט זה יחווה נדבך נוסף לניצול הפוטנציאל הגדול חטמון בקרב אוכלוסיות הקשישים, ולנכונותה לפעול לרווחת האוכלוסיה.

שלמה כהן

סמנכ"ל מחקר ותכנון (במועל)

ה ב ע ת ת ו ד ה

=====

חובה נעימה היא לי להודות לכל האנשים שעזרו לי במחקר זה.

תודה מיוחדת לגב' נעמי פינטון, מנחלת היחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי שלותה את המחקר בכל שלביו ותרמה רבות בבניית כלי המחקר וניתוח חנתונים.

תודה לחברי ועדת החיגוי:

מר ישראל כץ, מנחל ביח"ס שהיה אחראי על אירגונו והפעלתו של פרויקט הגימלאים.
גב' לילי רז, רכזת פרויקט הגימלאים.

מר עוזיאל שליו, יו"ר העמותה למען הקשיש בחולון.

מר שמואל גולדרינג, גזבר העמותה למען הקשיש בחולון.

מר חיים צמח, נציג היחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי.

מר שרגא שמואלי, נציג מחלקת החינוך בעיריית חולון.

גב' כרמלה אבני, מחשירותים החברתיים בעיריית חולון.

תודה לכל הגימלאים וחתלמידים על שיתוף הפעולה חפורה לו זכיתי.

חדסה האז

תוכן העניינים

עמוד

	הקדמה
	הבעת תודה
א-ב	תקציר
1	מבוא
	הליווי המחקרי אחר פרוייקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית הספר
5	התיכון העירוני קרית שרת בחולון
5	חמטרות בחקמת הפרוייקט
5	אופן הפעלת הפרוייקט
6	מטרת הליווי המחקרי
7	מערך המחקר
	פרק א': איפיוני הרקע של הגימלאים בפרוייקט
9	1. איפיוני הרקע
	פרק ב': דפוסי שינוי בהתנהגות ועמדות של הגימלאים כלפי היבטים
13	שונים של הפרוייקט
13	1. היקף החשתתפות ושביעות הרצון של הגימלאים מחשיעורים
14	2. היקף החשתתפות בפעילויות חברתיות ותרבותיות משותפות עם תלמידים
15	3. שביעות רצון מהיבטים שונים של הפרוייקט
16	4. המידע על הפרוייקט והמניעים לחצטרף
17	5. תרומת הפרוייקט במימוש הצפיות
22	6. קשרים אישיים בין גימלאים ותלמידים
23	7. קשרים חברתיים ובילוי פנאי של גימלאים
25	8. התנדבות גימלאים ותלמידים בפעילויות שונות בבית ספר ומחוצה לו
	פרק ג': עמדות של תלמידים כלפי הפרוייקט
29	1. המידע על הפרוייקט בסוף השנה
29	2. עמדות של התלמידים כלפי היבטים שונים של הפרוייקט

תוכן העניינים (המשך)

=====

עמוד

33	תדמית הקשיש ובני נוער: דימוי עצמי ואחד את השני	
34	1. דימוי עצמי של הקשיש	
34	2. תדמית הקשיש בעיני בני נוער	
37	3. חדימוי העצמי של התלמידים	
37	4. תדמית חנוער בעיני הקשיש	
41	פרק ה' עמדות לגבי המשכיותו של הפרוייקט בשנה הבאה	
41	1. עמדות הגימלאים	
43	2. עמדות התלמידים	
45	סיכום ודיון	
45	איפיוני הרקע של אוכלוסית המשתתפים	
46	הצלחת הפרוייקט כמסגרת לימודית חברתית ותרבותית	
46	הצלחת הפרוייקט בשיפור חדימוי העצמי של הגימלאים	
46	הצלחת הפרוייקט ביצירת קשרים בין גימלאים ותלמידים	
47	המלצות	
49	ביבליוגרפיה	
51	נספחים	
1 - 12	נספח א' - שאלון לגימלאים - התפלגות התשובות באחוזים - שלב א'	
1 - 7	נספח ב' - שאלון לתלמידים - התפלגות התשובות באחוזים - שלב א'	
1 - 9	נספח ג' - שאלון לגימלאים - התפלגות התשובות באחוזים - שלב ב'	
1 - 8	נספח ד' - שאלון לתלמידים - התפלגות התשובות באחוזים - שלב ב'	
	נספח ה' - רשימת הפעילויות החברתיות והתרבותיות במסגרת הפרוייקט	
1	בשנת הלימודים תשמ"ט	

ת ק צ י ר

=====

הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספר תיכון קרית שרת בחולון ניזום ומופעל ע"י העמותה למען הקשיש בחולון, עירית חולון ובית הספר התיכון שבכותליו התחיל לפעול זמנית בפברואר 1988 (תשמ"ח). מנחל בית הספר מר ישראל כץ אחראי על אירגוני וניהולו. בשנת הלימודים תשמ"ט החל הפרוייקט לחיות ממומן ומלווה במעקב מחקרי ע"י המפעלים המיוחדים במוסד לביטוח לאומי. חלוי המחקרי בוצע על ידי מכון גוטמן למחקר חברתי שימושי.

מטרת חלוי המחקרי היתה לעקוב אחר המידה בה חושגו היעדים שנקבעו מבחינת אוכלוסית היעד, הפעילויות השונות שנערכו והתרומה למשתתפים.

חלוי המחקרי נעשה על-ידי איסוף נתונים בשתי נקודות זמן במרץ ובסוף שנת הלימודים. הנתונים נאספו באמצעות ראיונות פנים אל פנים עם כל הגימלאים שהשתתפו בפרוייקט ושאלונים במילוי עצמי למדגם של תלמידים שכלל 3 כיתות " שנבחרו באופן מקרי. נקודת הזמן הראשונה במעקב איננה תחילתו של הפרוייקט (שתחל לפעול באופן זמני כחצי שנה קודם לכן) כי אם תחילת ממונו ולווי במחקר ע"י המפעלים המיוחדים במוסד לביטוח לאומי.

המחקר בחן את הצלחתו של הפרוייקט לאור המטרות בהקמתו.

המימצאים במחקר מצביעים על כך שהפרוייקט הצליח מאד לחשיג את היעד של יצירת מסגרת לימודית חברתית ותרבותית ולממש את ציפיותיהם של רוב הגימלאים.

לא חושג היעד של שיתוף רב יותר של גימלאים עולים חדשים, יוצאי אסיה-אפריקה וגימלאים המבודדים, מבחינה חברתית. רוב המשתתפים חשנה היו יוצאי מזרח אירופה וותיקים בארץ.

במחקר מספר המלצות לאור הצלחתו הרבה של הפרוייקט: (1) לחמשיך להפעיל את הפרוייקט בשנה הבאה ולנסות לשתף בו יותר יוצאי עדות המזרח וגימלאים המבודדים מבחינה חברתית, (2) להכניס שינוי אירגוני ותוכני במערכת הלימודים על מנת לעודד את השכבות החברתיות שנעדרו השנה לחשתתף בפרוייקט. (3) למסד את הפרוייקט בבית הספר בצורה יותר רחבה ואינטנסיבית. (4) להרחיב ולהעמיק את הקשרים ההדדיים בין התלמידים והגימלאים על ידי פיתוח פעילויות בין-אישיות. (5) לשלב את נושא הזיקנה בתוכנית הלימודים.

מ ב א

=====

שיעור הזקנים בישראל (גילאי +65) נמצא בגידול ומגיע כיום ל-10% בכלל האוכלוסייה. העליה בתוחלת החיים בחברה המערבית ובישראל הגבירה את המודעות בצורך למצוא פתרונות מתאימים עבור חלק ניכר מהאוכלוסייה הנכנס לתקופת חיים שתמשך שנים רבות (13-16 שנים נוספות אחרי גיל הפרישה מעבודה).

החברות בחברה המערבית קשה במיוחד בגלל הדגשת חשיבותם של הערכים להיות "צעירי", "יפה", "בריאי" ו"מצליח" ולדחות עד כמה שניתן את החצטרפות למעגל חיים חדש המאופיין על ידי סטריאוטיפים שליליים, הנרכשים החל מגיל צעיר מאד ומתחזקים במשך השנים על ידי התרבות הסובבת: משפחה, אמצעי תקשורת המוניים וגורמים אחרים.

התוכניות השונות שהוכנו באירופה, ארה"ב וישראל נועדו לספק מידע על הזקנה ולשנות עמדות והתנהגות שליליים. הן נבדלות זו מזו באוכלוסית היעד, במטרות ובדרכים לחשגתן. ניתן למיין את התוכניות השונות לשלושה סוגים עיקריים:

1. תכניות הדרכה לעובדים במקצועות המטפלים בקשישים (אחיות, עובדים סוציאליים ומקצועות סיוע אחרים).

2. תוכניות לקשישים עצמם ומשפחותיהם.

3. תכניות לכלל האוכלוסייה - כאשר חלק גדול מהתוכניות מיועדות לספק מידע ולשנות סטריאוטיפים שליליים בקרב ילדים ונוער.

נקודת המוצא בתוכניות המיועדות לילדים ונוער היא כי ערכים, עמדות, סטריאוטיפים ואמונות נקנים בגיל צעיר ודפוס זה נכון גם לגבי התייחסות לקשישים (Tuckman and Lorge, 1953; Hickey and Kalish, 1968; וויסברג, 1986; Kastenbaum and Durkee, 1964; Thomas and Yamamoto, 1975).

איגלשטיין (1984) בסקירתו עבודות שבדקו בכלי מחקר מגוונים עמדות כלפי זקנה וקשישים בקרב קבוצות גיל שונות (כולל קשישים עצמם) הגיע למסקנה כי העמדות חרווחות הן שליליות. תחליך החזדקנות נתפש כמאופיין בחוסר בטחון כלכלי, מחלות ומגבלות פיסייות, חוסר עניין בהצלחה והישגים. וכי העמדות השולטות הנפוצות הנלמדות מופנמות מגיל צעיר פוגעות בדימוי העצמי של הזקנים וברצונם ויכולתם למלא תפקידים שונים בעבודה ובקהילה לרווחתם האישית ורווחת הקהילה בה חיים.

לדעתו של איגלשטיין, בחשוואה לתוכניות הרבות הקיימות בחוץ לארץ, רוב המפעלים בישראל ארעיים וחד-פעמיים. רוב המפעלים נתמכים ומבוצעים ברמה מקומית. לחלן סוגי תוכניות קיימות בישראל:

1. תוכניות של מכון ברוקדייל לגרונטולוגיה וחתפתחות אדם וחברה (Lockard, 1983).

א) הדרכה לעובדים מקצועיים המטפלים בקשישים - נערכו סמינרים, תוך שימוש באמצעים אורקוליים וקוימו מפגשי הכשרה מיוחדים לאחיות, לפיזיותרפיסטים, למרפאים בעיסוק ולעובדים סוציאליים.

ב) חקרנות סרט מיוחד לתלמידי בתי ספר תיכוניים שמטרתו חיתה לשנות עמדות שליליות כלפי קשישים.

ג) הטלויזיה הלימודית הישראלית במשותף עם מכון ברוקדייל מפיקים סידרת טלויזיה המיועדת לקבוצות הבאות במגע יום-יומי עם קשישים, ובעיקר לבני משפחותיהם

ד) המרכז האור-קולי הנייד הציג בפני 100,000 קשישים במקומות ישוב שונים בארץ, סרטים שמטרתם חיתה לשפר את הדימוי העצמי של קשישים ולסיפוק מידע בתחומים של תזונה, בטיחות בדרכים ושמירה על כושר גופני ומתן הזדמנות לבטא את דאגותיהם ולעודדם לפתח גישה חיובית לזקנה.

2. המחלקה לחינוך ולבריאות של משרד הבריאות בעזרתם של שירותי בריאות הציבור של עירית ירושלים, קופת חולים וחשירותים הקהילתיים ערכה תכנית חסברה לאוכלוסיה הקשישה שנועדה להדריך אוכלוסיה זאת כיצד לצמצם את הסיכונים לתאונות על ידי סידורים מתאימים בסביבתם הפיסית. התכנית הקיפה תשדירי שירות, מספר ימי חסברה מרוכזת והדרכה אישית בשני אזורים בירושלים המאופיינים על ידי ריכוזים של אוכלוסיה קשישה. התוכנית לוותה במחקר דו-שלבי - לפני ואחרי ההתערבות (בן-סירא, 1989).

3. תכנית הלימודים המקובלת לכיתה ט' הכוללת "תוכנית השירות הקהילתי" המאפשרת למורים ולתלמידים ליזום מגוון רחב של פעילויות בבית ספר.

4. ישנם בתי ספר בהם קיימת "מגמת רווחה" - במגמה זו לומדים התלמידים על השירותים הקיימים, כיצד פועלים וקבוצות האוכלוסיה המטופלות על ידם. במסגרת חמגמה מתנסים התלמידים בעבודה מעשית בבתי אבות.

5. קיימת מגמת סיעוד, התוכנית משולבת בתוכנית הלימודים הרגילה, בסיום הלימודים הכוללים הכשרה מעשית מקבל התלמיד רשיון לעבוד בתחום.
  6. פעילויות במדרשת בית-ברל - איסוף חומר להוראת נושאים שונים בתחום הזיקנה וחוראתם בכיתות ז'-י' במסגרת סמינריון של המדרשה.
  7. חומר לימוד שחוכן על ידי משרד החינוך והאוניברסיטה העברית לדיון בנושא הזקנה.
  8. תוכנית מיוחדת להוראת הזקנה הופעלה ביוזמה מקומית בקרב 173 תלמידים מכל כיתות י' בבית ספר בכפר-סבא (איגלשטיין ווייסברג, 1986).
  9. בבית ספר תיכון "קוגל" בחולון קיימת תוכנית לקשישים. הקשישים לומדים במסגרת בית הספר נושאים שונים בכיתה משלחם ומשתתפים באירועים חברתיים ותרבותיים עם התלמידים.
- בעבודה זו נעשה ליווי מחקרי אחר פרויקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית הספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון.

ה ל י ו ו י ה מ ח ק ר י א ח ר פ ר ו י י ק ט מ ש ו ת ף
ש ל ג י מ ל א י מ ו ת ל מ י ד י מ ב ב י ת ה ס פ ר
ה ת י כ ו ן ה ע י ר ו נ י ק ר י ת ש ר ת ב ח ו ל ו ן

=====

הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית-הספר התיכון קרית שרת בחולון, ניזום ומופעל על ידי העמותה למען הקשיש בחולון, עירית חולון ובית הספר התיכון העירוני קרית שרת שבכותליו פועל. מנחל ביח"ס מר ישראל כץ אחראי על אירגון וניהול הפרוייקט. הפרוייקט התחיל לפעול זמנית בפברואר 1988 בתקציב של הנחלת עירית חולון. בשנת הלימודים תשמ"ט הפרוייקט מומן ולווח במעקב מחקרי על ידי היחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי. גם עירית חולון השתתפה במימונו. בפרוייקט השתתפו לאורך השנה כ-55 גימלאים.

המטרות בהקמת הפרוייקט היו:

1. ליצור מסגרת שתעודד קשישים הסובלים מניכור ובדידות וקשישים עולים חדשים, להיות מעורבים בחיים החברתיים והתרבותיים של הקהילה.
2. ליצור מסגרת קבועה בה יוכלו גימלאים ללמוד ולהרחיב אופקים בנושאים שונים.
3. לעודד את הגימלאים להשתתף בפעילויות חברתיות ומופעים תרבותיים שונים בביח"ס ומחוצה לו.
4. ליצור מסגרות מתאימות להתנדבות של הגימלאים והתלמידים ולחזק את הקשרים החדדיים ביניהם - ליצור מעורבות בין הנוער לבין הקשישים והעולים החדשים בתחומים היחודיים של בית הספר.
5. לשפר את הדימוי העצמי של קשישים ותדמיתם בעיני החברה הסובבת ובני נוער.

אופן הפעלת הפרוייקט

הפרוייקט כלל את הפעולות הבאות:

1. הגימלאים המשתתפים בפרוייקט למדו בכיתה משלחם פעמיים בשבוע, בשעות הבוקר בכותלי בית הספר. המקצועות שנלמדו השנה היו: אנגלית, ספרות, אמנות, התעמלות, תני"ך, ביולוגיה, היסטוריה ומוסיקה. את המקצועות השונים למדו מורים מקצועיים בכל תחום.

2. נערכו פעילויות חברתיות ותרבותיות עבור הגימלאים כגון: טיולים ומסיבות.
3. נערכו פעילויות חברתיות ותרבותיות במשותף עם התלמידים ביוזמת בית הספר או התלמידים כגון: פגישה עם סופרים, צפייה בהצגה, שירה בציבור, חגיגות וטקסים בבית הספר.
4. נציגי הגימלאים הוזמנו להרצות בנושאים שונים ביוזמת התלמידים או ביוזמת הגימלאים עצמם כגון שיחה עם כיתות י"ב על נושא המתירנות.

מטרת הליווי המחקרי

מטרת הליווי המחקרי היתה לעקוב אחר הפרוייקט ולבדוק את המידה בה הושגו היעדים שנקבעו, הפעילויות השונות שנעשו להשגתם, התוצאות והתרומה לכל המשתתפים.

ההערכה נעשתה באמצעות מעקב אחר:

1. איפיוני הרקע של האוכלוסיה המשתתפת בפרוייקט.
2. היקף ותכיפות ההשתתפות של הגימלאים בלימודים (שיעורים נפרדים חניתנים לגימלאים במסגרת בית הספר), ובפעולות חברתיות ותרבותיות משותפות בין גימלאים ותלמידים המאורגנים על ידי בית הספר.
3. סוגי הקשרים האישיים שנוצרו במסגרת בית הספר ומחוצה לו בין גימלאים ותלמידים.
4. עמדות של גימלאים ותלמידים כלפי הפרוייקט המשותף: צפיות ותרומות ברמת הפרט וברמת בית הספר.

5. תדמית הקשיש ובני נוער: דימוי עצמי ואחד על השני.

חננושאים שנבדקו הם:

1. איפיוני הרקע של הגימלאים המשתתפים בפרוייקט.
2. מידת החיכרות של התלמידים את הפרוייקט.
3. מקורות המידע של הגימלאים על הפרוייקט.
4. היקף ההשתתפות ושביעות הרצון של הגימלאים מחשיעורים הקבועים.

5. חיקף החשתתפות בפעילויות המשותפות בין גימלאים ותלמידים.
6. שביעות הרצון של הגימלאים מהיבטים שונים של הפרוייקט.
7. ציפיות הגימלאים מהפרוייקט המשותף ותרומת הפרוייקט במימוש הציפיות.
8. עמדות התלמידים כלפי הפרוייקט המשותף.
9. סוגי הקשרים בין תלמידים וגימלאים בבית הספר ומחוצה לו.
10. קשרים חברתיים ובילוי פנאי של הגימלאים.
11. התנדבות ומעורבות בקהילה של גימלאים ותלמידים.
12. תדמית הקשיש: דימוי עצמי ותדמית הקשיש בקרב בני נוער.
13. תדמית הנוער: דימוי עצמי ותדמית הנוער בקרב קשישים.
14. העניין שהפרוייקט ימשיך לפעול בשנה הבאה בקרב גימלאים ותלמידים.

מערך המחקר

הליווי נעשה באמצעות מעקב בשתי נקודות זמן: במרץ ובסיום שנת הלימודים בתשמ"ח (יוני 1989).

אוכלוסית המחקר והמידגם

במחקר נכללו כל הגימלאים שהשתתפו בפרוייקט ומידגם של תלמידים שכלל שלוש כיתות " שנבחרו באופן מקרי. מאחר ובפרוייקט משתתפות כל הכיתות בבית ספר במידה דומה נדגמו כיתות " לצורך השוואה עם מחקר שנערך על אותה קבוצת גיל בבית ספר בכפר סבא בו התקיימה תכנית לימודים בנושא קשישים.

איסוף הנתונים

הנתונים נאספו באמצעות שאלונים נפרדים לכל אוכלוסיה בשני מועדים. במועד א' (מרץ 1989): רואינו 43 גימלאים בביתם פנים-אל-פנים באמצעות שאלון שהיה ברובו סגור (שאלות עם טווח תשובות קבוע מראש), ו-99 תלמידים בכיתות " באמצעות שאלון למילוי עצמי. באותה שיטה נאספו הנתונים במועד ב'. (בסיום שנת הלימודים) רואינו 43 גימלאים ו-86 תלמידים באותן כיתות.

עיבוד הנתונים

ננקטו מספר שיטות לעיבוד הנתונים.

1. התפלגויות שוליות. כל הנתונים נותחו באופן נפרד לגבי כל הגימלאים והתלמידים שרואיינו בשני המועדים - התפלגות התשובות באחוזים.

2. בניתוח הנתונים לגבי שינויים שחלו בעמדותיהם והתנהגותם של הגימלאים כללנו רק את הגימלאים שרואיינו בשני המועדים ולא כללנו את אותם גימלאים שרואיינו פעם אחת בלבד.

3. קשרים מונוטוניים. למציאת קשרים בין המשתנים השתמשנו במקדמי מונוטוניות (μ). מקדמי המונוטוניות נעים בין +1 ל-1- ומצביעים על המידה שבה ערכים של משתנה מסויים עולים או יורדים יחד עם ערכים של משתנה אחר. כאשר כיוון השינוי שווה בשני המשתנים מקדם המונוטוניות מקבל את הערך +1 כאשר כיוון השינוי מנוגד מקבל מקדם המונוטוניות -1. כאשר אין קשר מונוטוני בין המשתנים המקדם הוא 0.

4. השתמשנו בשיטת ניתוח רב משתנית אל-מטרית הנקראת "ניתוח המרחב הקטן ביותר" (SSA - Smallest Space Analysis). שיטה זו מספקת חצגה גיאומטרית של קשרים הדדיים בין משתנה. ככל שחמתאם בין שני משתנים גבוה יותר, כן קרובות יותר הנקודות המייצגות אותם במפת ה-SSA.

5. השתמשנו ב-Factor Analysis (ניתוח גורמים).

פ ר ק א'
א י פ י ו נ י ה ר ק ע ש ל ה ג י מ ל א י מ ב פ ר ו י י ק ט

=====

1. איפיוני הרקע (לוח 1)

מין

2/3 מהגימלאים שחשתתפו בפרוייקט הן נשים ו-1/3 גברים.

גיל

כ-1/3 מהמשתתפים גילאי 55-60. כ-1/3 בגיל 65-70, ו-1/3 חנוטר מעל גיל 70.

ארץ מוצא וותק בארץ

חרוב הגדול נולדו באחת מארצות מזרח אירופה. מעטים מהמשתתפים ממוצא מזרחי (ילידי אסיה-אפריקה). מעל מחצית עלו לארץ בשנים 1948-1960. מעטים ילידי הארץ או שעלו עד 1948, כ-1/3 עלו לארץ אחרי 1968. מעטים מאוד עלו אחרי 1980.

שמירה על המסורת הדתית

חרוב הגדול מגדיר עצמו מסורתי.

המקצוע

אוכלוסית המשתתפים, מגוונת מאד מבחינת עיסוק מקצועי. כ-1/3 עבדו כפקידים או בעלי מקצוע חופשי ללא השכלה אקדמית (מורה, אחות, הנדסאי). כ-1/3 עבדו כפועלים מקצועיים ובלתי מקצועיים, כ-1/3 בעלי מקצוע אקדמי או מינהלי בכיר. ו-12% לא היו מועסקים בעבודה מחוץ לבית (עקרות בית).

האם גר לבד

כ-13% גר לבדו. השאר עם בן-בת זוג, ילדים, או קרוב משפחה אחר.

השפה המדוברת בדרך כלל

38% מדברים בדרך כלל עברית, ואחרים מדברים יידיש, רוסית, רומנית ופולנית.

לוח 1

איפיוני הרקע של הגימלאים
(N=43)

<u>%</u>		
30	גבר	<u>מין</u>
<u>70</u>	אשה	
100	סה"כ %	
12	55-60	<u>גיל</u>
21	62-64	
35	65-70	
<u>32</u>	71-82	
100	סה"כ %	
5	יליד ישראל	<u>ארץ מוצא</u>
77	באחת מארצות מזרח אירופה	
7	אסיה-אפריקה	
7	בלקן (בולגריה, יוון, יוגוסלביה)	
<u>3</u>	מערב אירופה	
100	סה"כ %	
5	יליד ישראל	<u>ותק בארץ</u>
7	עלה עד 1947	
30	1948-1954	
14	1955-1960	
14	1961-1967	
23	1968-1973	
2	1974-1979	
<u>5</u>	+1980	
100	סה"כ %	
5	שמירה על המסורת	<u>חברתית</u>
72	דתי	
<u>23</u>	מסורתי	
100	חילוני	
	סה"כ %	

לוח 1 (חמשד)

16	מקצוע	מקצוע אקדמאי ומדעי
5		מינחל בכיר
19		בעל מקצוע חופשי ללא השכלה אקדמית
12		פקיד
5		טכנאי
23		פועל בעל מקצוע או בעל מלאכה
12		עקרת בית
<u>9</u>		עובד בלתי מקצועי
100		סה"כ %

	האם אתה	
	גר לבד	
	או האם גר	
	איתך	
33	מישחן	לבד
56		עם בן/בת זוג
9		עם בן/בת זוג וילדים
<u>2</u>		עם קרוב משפחה
100		סה"כ %

	מחי	
	השפה	
	שאתה	
	בדרך כלל	
38	מדבר	עברית
21		יידיש
14		רוסית
10		רומנית
5		פולנית
2		ערבית וכולל מרוקאית
<u>10</u>		שפה אחרת
100		סה"כ %

פ ר ק ב'
ד פ ו ס י ש י נ ו י ב ה ת נ ה ג ו ת ו ע מ ד ו ת
ש ל ה ג י מ ל א י מ כ ל פ י ה י ב ט י מ ש ו נ י מ
ש ל ה פ ר ו י י ק ט

=====

הנתונים שיוצגו בפרק זה מתארים את דפוסי התנהגותם ועמדותיהם של הגימלאים כלפי חיבטים שונים של הפרוייקט בשתי נקודות זמן. המעקב אחר דפוסי השינוי מבוסס על תשובותיהם של הגימלאים שרואינו פעמים (36 גימלאים). ולא כולל את אותם הגימלאים שרואינו רק פעם אחת (בפעם הראשונה או שניה)*.

כאמור החל הפרוייקט לפעול באופן נסיוני כחצי שנה לפני שהמפעלים המיוחדים בביטוח הלאומי התחילו במימונו ובמעקב מחקרי אחריו. מסיבה זו נקודת הזמן הראשונה במחקר (מרץ) איננה תחילתו של הפרוייקט וחזמן שעבר בין נקודת הזמן הראשונה במחקר ונקודת הזמן השנייה (סוף שנת הלימודים) הוא 4 חודשים. הממצאים מתארים מגמות לאורך זמן יותר מאשר שינויים הקשורים בלעדית לפרוייקט.

1. היקף ההשתתפות ושביעות הרצון של הגימלאים מהשיעורים

הפרוייקט כלל חטיבת לימודים המורכבת ממערכת שיעורים קבועים לכל הגימלאים ללא אפשרות בחירה בשיעורים ספציפיים בלבד. השיעורים התקיימו בכותלי בית הספר, בכתח נפרדת, פעמיים בשבוע בימים ב' וד' בשעות 8:00-12:45. מערכת השיעורים כללה: אנגלית, ספרות, אמנות, התעמלות, תני"ך ביולוגיה, היסטוריה ומוסיקה.

לוח 2 מציג את היקף ההשתתפות ושביעות הרצון מכל אחד מהשיעורים בשני המועדים. הלוח מראה כי היקף ההשתתפות ברוב המקצועות חיתה גבוהה ויציבה. השינויים לאורך השנה היו קטנים ובלתי משמעותיים.

היקף ההשתתפות הגבוה ביותר בסוף שנת הלימודים הית בספרות, אמנות, ביולוגיה, והסטוריה (מעל 90%). ההשתתפות נמוכה יותר אך גבוהה נרשמה בתני"ך והתעמלות (כ-75%). ההשתתפות הנמוכה ביותר נרשמה בשיעורי מוסיקה ואנגלית, בשיעורי מוסיקה לא השתתפו כ-1/3 מהגימלאים וכמחציתם לא השתתפו בשיעורי אנגלית. חסיבות לאי השתתפות היו "חוסר עניין" או "חוסר אפשרות".

---

* 7 מרואיינים רואינו רק בפעם ראשונה ו-7 רק בפעם שניה, 4 גימלאים לא הסכימו להתראיין בשתי הפעמים.

שביעות תרצון מרב השיעורים היתה רבה מאוד לאורך כל השנה. שביעות הרצון הרבה ביותר בסוף השנה היתה מספרות, ביולוגיה אמנות ותיסטוריה (מעל 90% השיבו "מרוצה מאוד") שביעות רצון רבה מאוד הובעה גם לגבי תנייד והתעמלות (מעל 70% מרוצים מאוד) שביעות רצון קטנה יותר הובעה לגבי אנגלית ומוסיקה.

לוח 2

היקף ההשתתפות ושביעות רצון הגימלאים מהשיעורים הקבועים בשני מועדים (באחוזים)
(N=36)

	מועד ב'				מועד א'				
	לא	לא	מרוצה	מאד	לא	לא	מרוצה	מאד	
ספרות	0	0	3	97	3	0	3	94	
ביולוגיה	3	0	3	94	0	0	6	94	
אמנות	0	0	8	92	3	3	14	81	
תיסטוריה	8	3	3	86	6	0	13	92	
תנייד	17	0	11	72	14	0	11	75	
התעמלות	25	0	0	74	20	0	6	75	
מוסיקה	25	0	0	74	36	6	14	44	
אנגלית	45	3	6	47	40	12	9	40	

2. היקף ההשתתפות בפעילויות חברתיות ותרבותיות משותפות עם תלמידים

הגימלאים הוזמנו להשתתף בפעילויות חברתיות ותרבותיות שנערכו ביוזמת בית הספר או התלמידים בבית-הספר או מחוצה לו. כגון: פגישה עם סופרים שירה בצבור, ביקור בתיאטרון, קונצרט וכו'.

לוח מס' 3 מראה כי היקף ההשתתפות בפעילויות חברתיות ותרבותיות עם התלמידים היתה רבה במשך השנה. 3/4 מהגימלאים השתתפו במספר רב של פעילויות. השינויים בסוף השנה קטנים אך מסתמנת מגמה של עליה באחוז המשתתפים ברב הפעילויות (מ- 64% במועד אי ל- 75% במועד ב'). וירידה באחוז המשתתפים במספר קטן של פעילויות או אי השתתפות בכלל (מ- 26% במועד אי ל- 18% במועד ב').

לוח 3

היקף ההשתתפות של הגימלאים בפעילויות המשותפות עם תלמידים הנערכים ע"י בית הספר בשני מועדים (באחוזים)

	מועד 'א'	מועד 'ב'	
	(N=36)		
- השתתפות ברב הפעילויות	53	64	
- השתתפות במספר גדול של הפעילויות	11	11	
- השתתפות במספר בינוני של הפעילויות	11	8	
- השתתפות במספר קטן של הפעילויות	6	6	
- השתתפות במספר קטן מאוד של הפעילויות	6	6	
- לא השתתף בכלל	14	6	
סה"כ	100	100	

3. שביעות רצון מהיבטים שונים של הפרוייקט

הגימלאים נשאלו לגבי שביעות רצונם מהיבטים שונים של הפרוייקט: ניתוח ואירגון הפרוייקט, האוירה בשעורים, היחסים בין הגימלאים, היחס של התלמידים לגימלאים ושביעות רצונם מהאוירה בפעילויות המשותפות עם התלמידים.

לוח מס' 4 מראה כי שביעות רצונם של הגימלאים בסוף השנה היתה רבה מרב החבטים שנבדקו. שביעות הרצון הרבה ביותר היתה מאופן הניתוח של הפרוייקט (94%) מתאוירה בשעורים (78%) והיחסים בין הגימלאים (72%). חשוב לציין במיוחד את השינוי הרב באחוז "המרוצים מאד" מתאוירה בשעורים (מ-50% במועד א', ל-78% במועד ב'), ומתיחסים בין הגימלאים (מ-42% ל-72% בהתאמה). חל שינוי קטן בשביעות הרצון מתאוירה בפעילויות המשותפות עם התלמידים (מ-46% במועד א' ל-54% במועד ב') מאידך חל שינוי לרעה בשביעות הרצון של הגימלאים מתיחס של התלמידים אליהם. אחוז "המרוצים מאוד" ירד מ-75% במועד א' ל-58% במועד ב'.

לוח 4

שביעות רצון הגימלאים מהיבטים שונים של הפרויקט בשני מועדים (באחוזים)

(N=36)

שביעות רצון	מועד א'				מועד ב'			
	מרוצה מאד		מרוצה		מרוצה		לא	
	מרוצה	לא	מרוצה	לא	מרוצה	לא	מרוצה	לא
מניחול ואירגון הפרויקט	89	11	0	100	94	6	0	100
מהאירח בשיעורים	50	44	6	100	78	19	3	100
מחיחסים בין הגימלאים	42	53	6	100	72	22	6	100
מחיחס של התלמידים לגימלאים	75	25	0	100	58	36	6	100
מהאירח בפעילויות המשותפות עם התלמידים	46	46	9	100	54	43	3	100

4. המידע על הפרויקט ותמניעים להצטרף

רב הגימלאים שמעו על הפרויקט דרך העיתון או חברים ושכנים רבים ציינו שבני משפחה וחברים שכנעו אותם להצטרף. כרבע מהגימלאים שוכנעו על ידי נכדיהם חלומדים בבית ספר. לכל אדם חמצטרף לפרויקט כלשהו מניעים וציפיות שונות.

הצגנו לגימלאים (במועד א') רשימה של מניעים אפשריים לחצטרפות ולגבי כל מניע שאלנו: "איזו חשיבות יחסת לכל אחד מהמניעים כאשר החלטת לחצטרף?"

לוח 5 המדרג את המניעים לפי אחוז המשיבים "חשוב מאוד", מראה כי במקום ראשון מדורג הצורך "לצאת ולא להיות רב הזמן בבית" (72%), "לבלות בצורה נעימה" (69%), "להיות במגע עם חברה צעירה" (67%), "לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מחשגרה" (64%). כמחצית הגימלאים מיחסים חשיבות רבה "לקבל מידע על הקורה בארץ", "לחמשיך ללמוד לרענן דברים שלמדתי בעבר", "האפשרות לפגוש אנשים בגילי".

לוח 5

דירוג המניעים של הגימלאים להצטרף לפרוייקט לפי אחוז המשיבים "חשוב מאוד"
(N=36)

מאוד חשוב	חשוב במקצת		סה"כ
	או בכלל לא	חשוב	
72	12	17	100
69	6	25	100
67	17	17	100
64	3	33	100
58	28	14	100
57	9	36	100
56	25	19	100
56	14	31	100
47	34	19	100
40	34	26	100
39	33	28	100

5. תרומת הפרוייקט במימוש הצפיות

בסוף שנת הלימודים בדקנו את תרומת הפרוייקט במימוש הצפיות שחניעו את הגימלאים להצטרף בשני אופנים: באמצעות סידרת של שאלות ישירות, ובאמצעות שתי שאלות כלליות.

לגימלאים הוקראה אותה רשימה של מניעים (כמו במועד א') ולגבי כל מניע חתבקשו להעריך את תרומת הפרוייקט במימושו. האם "תרם מאוד" "תרם במקצת" "או לא תרם כלל".

לוח 6 המדרג את הגורמים חשובים (לפי אחוז המשיבים "תרם לי מאוד") מראה כי תרומתו העיקרית של הפרוייקט היתה במימוש צרכים אפקטיביים וחברתיים. הפרוייקט תרם מאוד "לבלות בצורה נעימה" (89%) "לצאת ולא להיות רב הזמן בבית" (86%) "לחמשיך ללמוד ולרענן דברים שלמדתי בעבר" (81%), לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מחשגרה" (78%), "והאפשרות לפגוש אנשים בגילי וליצור קשרים חברתיים" (75%). הפרוייקט תרם במידה קטנה יותר "להרגיש שאני פעיל ותורם לקהילה בח אני גר" (17%) לקבל מידע על חקורה בארץ ובעולם (14%), ולהרגיש שחונכדים שלי גאים בי (9%).

לוח 6

דירוג תרומת הפרויקט במימוש הצפיות של הגימלאים

אחוז המשיבים: "תרם לי מאוד"

(N=36)

<u>%</u>	
89	1- לבלות בצורה נעימה
86	2- לצאת ולא להיות רב חזמן בבית
81	3- להמשיך ללמוד ולרענן דברים שלמדתי בעבר
78	4- לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מהשיגרה
75	5- אפשרות לפגוש אנשים בגילי וליצור קשרים חברתיים
61	6- להיות במגע עם חברה צעירה
33	7- להרגיש שלחברה איכפת איך אני מרגיש בה
17	8- להרגיש שאני פעיל ותורם לקהילה בה אני גר
14	9- לקבל מידע על הקורה בארץ ובעולם
9	10- להרגיש שחנכדים שלי גאים בי
8	11- להרגיש שתמשפחה מעריכה אותי יותר

בדקנו את תרומתו של הפרויקט לגימלאים גם באמצעות שתי שאלות כלליות על מצב בריאותם ומצב רוחם בתחילת המעקב ובסיומו.

לוח 7 מראה על שינוי חיובי קטן בהערכת המצב הבריאותי, ושינוי רב מאוד לטובה במצב הרוח. בעוד במחצית הגימלאים העריכו בתחילת הפרויקט כי בזמן האחרון מצב רוחם "טוב" או "טוב מאוד", מרגישים כך רובם (83%) בסיום השנה. מצאנו כי "מצב הרוח" קשור במיתאם חיובי גבוה עם העניין שהפרויקט ימשיך לפעול גם בשנה הבאה ($\mu=87$) עם תרומתו של הפרויקט "לצאת מהשיגרה". "להמשיך ללמוד" ($\mu=81$) "לפגוש אנשים" ($\mu=67$) ו"לבלות" ($\mu=55$) (לוח 8).

לוח 7

הערכת תגימלאים את מצב בריאותם ומצב רוחם בשני מועדים (באחוזים)

א. באופן כללי כיצד אתה מעריך את מצב בריאותך בזמן האחרון?

מועד	מועד	
<u>'ב'</u>	<u>'א'</u>	
(N=36)		
11	11	1 - טוב מאוד
39	31	2 - טוב
31	31	3 - די טוב
17	22	4 - לא כל כך טוב
3	6	5 - לא טוב
=	=	6 - מאוד לא טוב
100	100	סה"כ

ב. באופן כללי איך מצב הרוח שלך בזמן האחרון?

מועד	מועד	
<u>'ב'</u>	<u>'א'</u>	
(N=36)		
11	11	1 - טוב מאוד
72	39	2 - טוב
3	28	3 - די טוב
8	11	4 - לא כל כך טוב
3	6	5 - לא טוב
<u>3</u>	=	6 - מאוד לא טוב
100	100	סה"כ

לוח 8

קשרים בין מצב רוח הגימלאים ותרומת הפרויקט (מקדמי מונוטוניות)

מצב הרוח

תרומת הפרויקט

<u>u</u>	
87	מעוניין שהפרויקט ימשיך בשנה הבאה
81	לחמשיך ללמוד ולרענן דברים שלמדתי בעבר
81	לעסוק בדברים המוציאים מהשיגרה
67	לפגוש אנשים בגילי
63	מרוצה מניחול ואירגון הפרויקט
55	לבלות בצורה נעימה
47	מרוצה מהאווירה בפעילויות המשותפות בין גימלאים ותלמידים

קשרי גומלין בין הדברים השונים שהפרויקט תורם לגימלאים (מקדמי מונוטוניות)

לוח מס' 9 מציג את קשרי הגומלין בין המשתנים השונים שבדקו את תרומת הפרויקט בתחומים שונים. במילים אחרות, באיזו מידה תרומת הפרויקט בתחום אחד קשור לתרומתו בתחום אחר. הלוח מראה על מתאם חיובי גבוה מאוד בין תרומתו "לבלות בצורה נעימה" ותרומתו "לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מהשיגרה" ($\mu=100$). ככל שתמרואיין מיחס לפרויקט יותר תרומה "לבלות" תוא גם מיחס לו יותר תרומה "לפגוש אנשים בגילי" ($\mu=82$). נמצא מתאם חיובי גבוה בין תרומתו "לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מהשיגרה" ו"לחמשיך ללמוד". כמו כן נמצא מתאם חיובי בינוני בין "להרגיש שאני פעיל" לבין "להרגיש שהנכדים גאים ביי" ($\mu=46$) ובין "המשפחה מעריכה אותי יותר" ($\mu=69$) נמצא מתאם גבוה בין להרגיש "שלחברת אכפת איך אני מרגיש בה" ו"לבלות בצורה נעימה" ($\mu=69$).

לוח 9

קשרי גומלין בין הדברים השונים שהפרויקט תורם לגימלאים (מקדמי מונוטוניות)

(N=43)

11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
											1. להמשיך ללמוד ולרענן דברים
									-	86	2. לבלות בצורה נעימה
										77	3. לצאת ולא להיות רב חזמן בבית
									80	50	4. להיות במגע עם חברה צעירה
										82	5. אפשרות לפגוש אנשים בגילי
										100	6. לעסוק בדברים המוסיפים ענין לחיים ומוציאים מהשיגרה
										43	7. להרגיש שהמשפחה מעריכה אותי יותר
										-48	8. להרגיש שהנכדים שלי גאים בי
										-29	9. להרגיש שאני פעיל ותורם לקהילה בה אני גר
										69	10. להרגיש שלחברה איכפת איך אני מרגיש בה
										38	11. לקבל מידע על הקורח בארץ ובעולם

6. קשרים אישיים בין גימלאים ותלמידים

הגימלאים והתלמידים נשאלו בהתחלת השנה ובסיומה לגבי הענין שיש להם בקשרים אישיים בבית ספר ומחוצה לו ומה הם סוגי הקשרים שהתקיימו ביניהם בפועל במשך השנה.

לוח מסי 10 מציג את העדיפויות של הגימלאים, התלמידים וסוגי הקשרים שהתקיימו ביניהם בפועל במשך השנה.

א. לפי דווחם של הגימלאים:

הגימלאים היו מעוניינים בעיקר בבילוי משותף עם תלמיד מחוץ לבית הספר ובקבלת עזרה בלימוד עברית מעטים היו מוכנים לעזור לתלמיד בשיעורי בית. לרובם לא היח ענין בקבלת עזרה בחיי היום יום (קניות, סידורים, לווים למוסדות וכ"ו). הפער בין הצפיות והקשרים שהתקיימו בפועל גדול מאוד. רק 8% למדו בעזרת תלמיד עברית ו-8% בילו עם תלמיד מחוץ לבית הספר מעטים זכו לקשר טלפוני או לביקור בביתם.

ב. לפי דיווחם של התלמידים:

תלמידים בודדים בכיתות שרואינו, היו בקשר אישי כלשהוא עם הגימלאים במסגרת בית הספר או מחוצה לו. קיים פער ניכר בין נכונותים המוצהרת בהתחלת השנה לבין הקשרים שהתקיימו בפועל.

לוח 10

התפלגות קשרים אישיים בין הגימלאים והתלמידים (באחוזים)

א. לפי דיווחם של הגימלאים

<u>המצוי (מועד ב')</u>	<u>הרצוי (מועד א')</u>	
השיבו: הייתי בקשר אישי מסוג:	השיבו: בטוח שארצה בקשר אישי מסוג:	
8	40	1. בילוי עם תלמיד מחוץ לבית הספר
8	31	2. לימוד עברית בעזרת תלמיד
0	17	3. עזרה לתלמיד בשיעורי בית
0	3	4. קבלת עזרה בחיי יום יום

ב. לפי דיווחם של התלמידים

<u>המצוי (מועד ב')</u>	<u>הרצוי (מועד א')</u>	
השיבו: הייתי בקשר אישי מסוג:	השיבו: בטוח שארצה בקשר אישי מסוג:	
1	26	בילוי עם גימלאי מחוץ לבית הספר
-	23	עזרה לגימלאי בקניות וסידורים לזמן למוסדות וכ"ו
1	20	ללמד גימלאי עברית
1	5	לקבל עזרה מגימלאי באחד ממקצועות הלימוד

7 קשרים חברתיים ובילוי פנאי של גימלאים

לוח מס' 11 מראה כי רב הגימלאים אינם מבודדים ונפגשים לעתים קרובות מאוד עם בני משפחה. 3/4 מהגימלאים נפגשים עם נכדיהם לפחות פעם בשבוע.

לרב הגימלאים חברים בחולון אתם נפגשו לעיתים קרובות. למרות הקשרים האינטנסיביים שחיו קיימים במשך השנה, ניכר שינוי לטובה במעורבות החברתית של חלק מהגימלאים. ירד מספרם של הגימלאים שאין להם בכלל חברים בחולון (מ-19% ל-3%). סביר להניח ששינוי זה קשור לחודמניות שנוצרו בפרויקט ליצור קשרים חברתיים חדשים. ובתרומתו של הפרויקט לצאת לעיתים קרובות יותר לבילוי כלשהו מחבית, כולל לפעילויות שאינן במסגרת בית הספר.

לוח 11

תכיפות המפגש של גימלאים עם בני משפחה, וחברים בשני מועדים (באחוזים) (N=36)

סח"ב	אינ לי	לעיתים רחוקות יותר או בכלל לא			כמעט כל יום	כל כמה זמן אתה נפגש עם?
		פעם בחודש	פעם בשבוע	פעם בשבוע		
100	28	11	3	28	31	קרובי משפחה בחולון מועד א'
100	36	14	3	31	17	מועד ב'
100	14	9	6	39	30	נכדים מועד א'
100	14	9	9	36	33	מועד ב'
100	19	12	8	28	33	חברים בחולון מועד א'
100	3	14	9	46	29	מועד ב'
סח"ב	יוצא רק לפעילויות במסגרת ביח"ס	לעיתים רחוקות יותר			כמעט כל יום	יציאה מחבית לבילוי כלשהו
		פעם בחודש	פעם בשבוע	פעם בשבוע		
100	11	20	17	42	11	מועד א'
100	3	28	33	31	6	מועד ב'

8. התנדבות גימלאים ותלמידים בפעילויות שונות בבית ספר ומחוצה לו

התנדבות גימלאים (לוח 12)

לא נמצאו שינויים משמעותיים בחיקף ההנדבות בבית ספר בשני מועדים. לוח מסי 12 מראה כי מספר קטן של גימלאים התנדבו בבית הספר: בשמירה משותפת בשער עם תלמידים, עזרה בספרייה, מזכירות ומתן שיעורים פרטיים לתלמיד. לעומת זה, חלה עליה בחיקף ההתנדבות מחוץ לבית הספר (מ-19% במועד א' ל-31% במועד ב'). הפעילויות בהם התנדבו הגימלאים היו: עזרה לקשישים, עזרה בקופת חולים, ביטוח לאומי, בויצ"ן וכו'.

מצאנו מתאם חיובי בין התנדבות הגימלאים בפעולות שונות בחולון והערכת הגימלאים כי הפרוייקט תורם להם "להרגיש שאני פעיל" ($\mu=45$) "שלחברת איכפת איך אני מרגיש בה" ($\mu=40$) "לצאת מחבית לפגוש חברים" ($\mu=65$) "ולצאת לבילוי כל כלשחוי" ($\mu=62$).

התנדבות תלמידים (לוח 13)

כ-1/3 מהתלמידים התנדב באופן קבוע לאורך כל השנה באיזו שהיא פעילות בחולון: טיפול בילדים, באקיי"ם, בחונכות ועזרה לעולים חדשים וקשישים. רק כחמישית מכלל התלמידים איננו מביע נכונות להתנדב בפעילות כלשהיא בעתיד. כ-1/3 מוכן להתנדב לעתים קרובות (לפחות פעם בשבועיים) ואילו הרוב מוכן להתנדב לעתים רחוקות יותר.

לוח 12

אחוז הגימלאים המתנדבים בפעילויות שונות בבית הספר ומחוצה בשני מועדים (באחוזים)

מועד מועד

          'א'   'ב'
          (N=36)

התנדבות בבית הספר

		- שמירה משותפת בשער עם תלמידים
11	19	
		- עזרה בספריה
3	11	
		- עזרה במזכירות
3	3	
		- שיעורים פרטים לתלמיד
0	3	

התנדבות באיזון שהיא פעילות בחולון

0	3	עזרה בהתרמות
8	3	בקופ"ח
6	5	בביטוח לאומי
8	3	מוקד עזרה לקשישים
3	0	בויצ"ו
3	0	בבית כנסת
<u>3</u>	<u>5</u>	ללא פירוט
31	19	סה"כ

לוח 13

היקף ההתנדבות של התלמידים בחולון בשני מועדים (באחוזים)

מועד <u>א'</u> (N=99)	מועד <u>ב'</u> (N=86)	אחוז המתנדבים בסרב כלל התלמידים
-----------------------------	-----------------------------	------------------------------------

האם אתה מתנדב באיזו שהיא פעילות בחולון?

35	33	- כן בקביעות
9	2	- כן אני לא בקביעות
<u>55</u>	<u>65</u>	- לא מתנדב
100	100	סח"כ

סוג ההתנדבות בסרב כלל המתנדבים

טפול בילדים במעון,

12	20	גן ילדים
24	13	בבית חולים
		עזרה באקייים לילד הסובל
3	4	מפיגור שכלי
3	15	מרכז למידה, חוגים
6	20	חונכות
3	2	עזרה לעולח חדש
3	2	עזרה לקשישים
18	9	בלחקה, תזמורת, חוג
<u>27</u>	<u>15</u>	חדרכה בתנועת נוער
100	100	סח"כ

פ ר ק ג'

ע מ ד ו ת ש ל ת ל מ י ד י ם כ ל פ י ה פ ר ו י י ק ט

=====

1. המידע על הפרוייקט בסוף השנה

אחוז קטן מאוד של תלמידים מכירים במידה רבה את הפרוייקט (10%) כשליש "במידה מסויימת" ומעל מחצית במידה מועטה או בכלל לא (לוח 14).

2. עמדות של התלמידים כלפי היבטים שונים של הפרוייקט (לוחות 14, 15)

רוב התלמידים ממשיכים ליחס חשיבות רבה לפרוייקט (85% במועד א' ו-87% במועד ב') היחס החיובי לפרוייקט מתבטא בעליה באחוז התלמידים המעוניין שסבא סבתא או קרוב משפחתם ישתתף בפרוייקט (מ-69% במועד א' ל-80% במועד ב') ובעליה באחוז חסבורים כי תלמידים שיש להם סבא, סבתא או קרוב משפחה חמשתתף בפרוייקט מרוצים מכך (מ-83% במועד א' ל-92% במועד ב').

על השאלה: "מדוע היית רוצה שסבא או סבתא שלך ישתתפו בפרוייקט?" השיבו התלמידים: "הפרוייקט יתרום להם מבחינה חברתית להכיר אנשים חדשים", "ימלא להם את שעות היום" "יתרום לקשר בינינו חזמנות להתראות כל יום" ישפר את התפקיד שלהם", "ויגרום להם הנאה" תלמידים מעטים מאוד מתנגדים להצטרפותם של סבא וסבתא או קרוב משפחה בגלל החשש שזה יפריע להם.

התלמידים מעריכים כי הפרוייקט תרם במידה הרבה ביותר לגימלאים חמשתתפים בו (93% במועד א' ו-88% במועד ב'), לקהילה (59% ו-38% בחתאמה), לחיי בית הספר (38% ו-41%) ובמידה המועטה ביותר להם אישית (13% ו-21%). לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין שני המועדים.

לוח 14

א. עמדות של תלמידים לגבי חברת הפרוייקט וחשיבותו בשני מועדים (באחוזים)

מועד מועד
א' ב'
(N=99)(N=86)

באיזו מידה אתה מכיר את הפרוייקט?

2	3	- במידה רבה מאוד
8	5	- במידה רבה
31	47	- במידה מסוימת
45	35	- במידה מועטה
13	10	- לא מכיר כלל
100	100	סה"כ

מה מידת החשיבות שאתה מיחס לפרוייקט?

45	48	- חשוב מאוד
43	37	- חשוב
12	14	- חשוב במקצת או בכלל לא
100	100	סה"כ

לוח 14 (המשך)

ב. עמדות של תלמידים כלפי השתתפות סבא, סבתא או קרוב משפחה בפרוייקט בשני מועדים (באחוזים)

מועד	מועד
<u>ב'</u>	<u>א'</u>
(N=86)	(N=99)

		1. האם היית רוצה שסבא/סבתא או קרוב משפחה שלך ישתתף בפרוייקט?
80	69	- הייתי רוצה
20	31	- לא הייתי רוצה
100	100	סה"כ
		2. האם לפי דעתך תלמידים שיש להם סבא, סבתא או קרוב משפחה אחר המשתתפים בפרוייקט מרוצים מכדן?
37	36	- מרוצים מאוד
55	47	- מרוצים
		- לא כל כך מרוצים או לא מרוצים בכלל
8	16	
100	100	סה"כ
		3. מדוע היית רוצה שישתתפו?
		- יתרום להם מבחינה חברתית לחכיר אנשים חדשים
22	21	
		- ימלא להם את שעות היום
12	14	
		- יגרום להם הנאה
10	11	
		- יתרום לקשר בינינו, הזדמנות להתראות כל יום
12	8	
		- יעשיר את עולמם
10	7	
		- ישפר את התפקיד שלהם
12	6	
		- לחיות בחברה צעירה
2	5	
		- לא יחיה משעמם
3	4	
		4. מדוע לא הייתי רוצה שישתתפו?
7	13	- מפריע מנדנד
		- לא רלוונטי, לא זקוקים לכך
7	11	
100	100	סה"כ

לוח 15

עמדות של תלמידים לגבי תרומתו של הפרוייקט שני מועדים

<u>N</u>		<u>במידה מועטה או בכלל לא</u>	<u>במידה מסוימת</u>	<u>במידה רבה</u>	<u>במידה רבה מאוד</u>	<u>באיזו מידה לדעתך תרם הפרוייקט?</u>
<u>לגימלאים המשתתפים בו?</u>						
99	100	-	7	22	71	מועד א'
86	100	-	12	22	66	מועד ב'
<u>לקהילה בה אתה חי?</u>						
99	100	7	33	39	20	מועד א'
86	100	14	47	16	22	מועד ב'
<u>לחיי בית הספר?</u>						
99	100	19	42	26	12	מועד א'
86	100	19	41	28	13	מועד ב'
<u>באיזו מידה תרם הפרוייקט לך אישית?</u>						
99	100	56	30	10	3	מועד א'
86	100	48	30	16	6	מועד ב'

פ ר ק ד'
ת ד מ י ת ה ק ש י ש ו ב נ י נ ו ע ר:
ד י מ ו י ע צ מ י ו א ח ד א ת ה ש נ י

=====

אחת המטרות המרכזיות בחקמת הפרוייקט היתה לשפר את הדימוי העצמי של קשישים ותדמיתם בעיני בני. נוער לבדיקת הדימוי העצמי של קשישים ובני נוער והתדמית שיש לאחד על חשני השתמשנו בכלי דיפרנציאלי - Semantic differential (Osgood, et al, 1957)*. לצורך השוואה השתמשנו באותו כלי דיפרנציאלי בו השתמשו איגלשטיין וויסברג בחקר עמדות של נוער כלפי קשישים בכפר סבא**. הכלי הדיפרנציאלי מהווה שיטה למדידת משמעויות משותפות של מושגים.

למרואנים הוצגה רשימה של 24 תכונות, (זוגות שמות תואר מנוגדים) באמצעותם התבקשו המרואיינים לאפיין את הקשיש ובני נוער. כל תכונה ניתר לדרג על סולם בן 7 שלבים. לדוגמא: מחיר -7, 6, 5, 4, 3, 2, 1- איטי. ככל שהציון גבוה יותר התכונות מעורכות כחיוביות יותר ואילו ככל שהציון נמוך יותר, התכונות מעורכות כשליליות יותר. רשימה זו חוגשה לגימלאים ולתלמידים בשני המועדים.

באמצעות ניתוח המרחב הקטן ביותר (SSA-I), וניתוח גורמים (Factor Analysis) בדקנו את הקשרים הפנימיים שבין כל התכונות ומצאנו שחן מתקבצות לשני ממדים עיקריים: (א) ממד הערכתי (לדוגמא: רע-טוב, חכם-טיפש), (ב) ממד פעולתי*** (לדוגמא: איטי-מחיר, חולה-בריא). המימצאים שיוצגו לחלן מתייחסים ל-23 תכונות (מסיבות מתודולוגיות תכונה אחת הושמטה בניתוח) המתקבצות לשני מימדים.

---

*Osgood C. Suci, B G. and Tanenbaum, P. The Measurement of Meaning. University of Illinois Press, 1957.

** א. שלמה איגלשטיין אד וויסברג "ידע ועמדות של בני נוער בנושא הקשישים", גרונטולוגיה, גליון 35, עמי 3-12, 1986.

*** הממד הפעולתי כולל תכונות מסוג Activity ו-Potency שאצל Osgood מהוים שני ממדים נפרדים.

1. דימוי עצמי של הקשיש (לוח 16)

לגימלאים דימוי עצמי חיובי. רוב התכונות המוערכות כחיוביות (ציון גבוה) בשני המועדים הן תכונות בממד ההערכתי. השיפור הרב ביותר בדימוי העצמי של הקשיש הוא בתכונות: מעניין, מוצלח, חכם, חם, ועצמאי. וכן במספר תכונות בממד הפעולתי: עוזר לזולת, מסודר ובעל זכרון (תכונות המתארות פעילות וכח). מאידך חלה הרעה קלה (ציון נמוך יותר) - בממד הפעולתי: מחיר, חזק, גמיש, בריא. תכונות אלו קיבלו את הציונים הנמוכים ביותר בשני המועדים.

2. תדמית הקשיש בעיני בני נוער (לוח 17)

לוח 17 מראה כי התכונות המוערכות על ידי בני נוער כתכונות חיוביות המאפיינות ביותר קשישים בשני המועדים הן טוב, ידידותי, חכם, חברי, חם, עוזר לזולת, מוצלח, יצרני מטופח מעניין - תכונות "הערכתיות".

התכונות שזכו לציונים הנמוכים ביותר בשני המועדים הן: מחיר, חזק, גמיש, בעל זכרון, אקטיבי, בריא, בר שינוי וליברלי.

מימצאים דומים נמצאו במחקרם של איגלשטיין ואד וייסברג, בכיתות " בכפר סבא, בהם התקימה במסגרת בית הספר תכנית מיוחדת על נושא הקשישים.

לוח 16

ממוצע הדימוי העצמי של הקשיש באמצעות הכלי הסמנטי דימרנציאלי בשני מועדים

<u>ממוצעים</u>		
<u>מועד א'</u>	<u>מועד ב'</u>	
(N=36)		
5.56	5.30	זוגות שמות תואר*
5.31	5.03	ציון נמוך - שלילי
5.00	4.96	ציון גבוה - חיובי
5.09	4.84	<u>תכונות הערכתיות</u>
5.25	4.80	1. מוזנח/מטופח
5.21	4.80	2. דוחה/חברי
5.34	4.74	3. עויף/ידידותי
5.34	4.69	4. רע/טוב
4.43	4.61	5. משעמם/מעניין
4.71	4.50	6. בלתי מוצלח/מוצלח
4.93	4.42	7. טיפש/חכם
5.15	4.00	8. קר/חם
3.35	3.65	9. עצוב/מאושר
3.64	3.34	10. בלתי יצרני/יצרני
		11. מריר/מתוק
		12. בלתי עצמאי/עצמאי
		13. אינו בר שינוי/בר שינוי
		14. שמרני/ליברלי
		<u>תכונות פעולתיות</u>
5.40	4.69	15. לא עוזר לזולת /עוזר לזולת
4.00	4.62	16. פסיבי/אקטיבי
4.50	4.40	17. חסר מרץ/בעל מרץ
4.93	4.34	18. מבולבל/מסודר
3.87	4.03	19. איטי/מהיר
3.28	4.03	20. חלש/חזק
4.25	3.57	21. שכחן/בעל זכרון
3.28	3.53	22. נוקשה/גמיש
3.06	3.40	23. חולני/בריא

* כל תכונה ניתן לדרג על סלם בן 7 שלבים (מ 1-7).

לוח 17

ממוצע תדמית הקשיש בעיני תלמידים באמצעות הכלי הסמנטי דיפרנציאלי בשני מועדים

כיתות י"ב בכפר סבא	ממוצעים		תכונות הערכתיות
	מועד ב' (N=86)	מועד א' (N=99)	
5.45	5.08	5.53	1. רע/טוב
5.20	4.94	5.47	2. עויין/ידידותי
-	5.23	5.43	3. טפש/חכם
5.12	4.95	5.13	4. דוחה/חברי
5.03	4.89	5.02	5. קר/חם
4.34	4.55	4.74	6. בלתי מוצלח/מוצלח
4.25	4.58	4.53	7. בלתי יצרני/יצרני
4.44	4.58	4.51	8. משעמם/מעניין
4.18	4.51	4.42	9. מוזנח/מטופח
4.34	4.46	4.32	10. מריר/מתוק
4.17	4.04	4.11	11. עצוב/מאושר
4.01	4.01	4.10	12. בלתי עצמאי/עצמאי
-	3.36	3.19	13. אינו ברשינו/בר שינוי
3.09	2.75	2.76	14. שמרן/ליברלי
			<u>תכונות פעולתיות</u>
4.14	4.98	4.95	15. לא עוזר לזולת/עוזר לזולת
4.04	4.35	4.29	16. מבולבל/מסודר
4.08	4.14	4.12	17. חסר מרץ/בעל מרץ
3.70	3.76	3.89	18. פסיבי/אקטיבי
3.44	3.53	3.52	19. שכחן/בעל זכרון
-	3.66	3.50	20. נוקשה/גמיש
3.35	3.39	3.23	21. חולני/בריא
2.71	3.13	3.12	22. איטי/מהיר
3.09	3.15	3.01	23. חלש/חזק

* כל תכונה ניתן לדרג על סלם בן 7 שלבים (מ 1-7).

א. שלמה איגלשטין, אד וויסברג "ידע עמדות של בני נוער בנושא הקשישים", גרונטולוגיה, גליון 35, 1986 עמ' 3-12.

חשאלות המסומנות ב- לא נשאלו בסקר בכפר-סבא.

3. תדמוי העצמי של התלמידים (לוח מס' 18)

לא נמצאו הבדלים משמעותיים בדימוי העצמי של התלמידים בין שני המועדים. לתלמידים דמוי עצמי חיובי. התכונות המוערכות על ידם כמאפיינות אותם ביותר הן תכונות של כח ופעילות: מהיר, בעל מרץ, אקטיבי (הציון הממוצע נע בין 5.58 ל-5.92 במועד ב'). אך גם מעריכים את עצמם כמאופיינים בתכונות הבאות: ליברלי, חברי, בר שינוי, עצמאי (הציון הממוצע נע בין 4.85 עד 5.92 במועד ב'). התכונות שקיבלו את הציונים הנמוכים ביותר בשני המועדים הן: מסודר, עוזר לזולת גמיש וטוב.

4. תדמית הנוער בעיני הקשיש (לוח 19)

לגימלאים תדמית חיובית מאוד על הנוער, לדעתם התכונות המאפיינות ביותר בני נוער (ציון גבוה) הן תכונות המבטאות כח ופעילות: בריא, בעל מרץ, עצמאי, אך גם תכונות "הערכתיות" קיבלו הערכה חיובית (ציונים גבוהים): עצמאי, חברי, מעניין, מאושר, התכונות שקבלו את הציונים הנמוכים ביותר הן: מסודר, גמיש ובר שינוי (הציון הממוצע נע בין 3.56 ל-4.38 במועד ב').

לוח 18

ממוצע הדימוי העצמי של התלמידים באמצעות הכלי הסמנטי דיפרנציאלי בשני מועדים

זוגות שמות תוארי

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

ממוצעים		
מועד ב' (N=86)	מועד א' (N=99)	
5.71	5.93	.1 חולני/בריא
5.92	5.79	.2 שמרן/ליברלי
5.90	5.77	.3 איטי/מהיר
5.69	5.71	.4 חסר מרץ/בעל מרץ
5.58	5.62	.5 פסיבי/אקטיבי
5.56	5.55	.6 מוזנח/מטופח
5.25	5.39	.7 דוחה/חברי
5.64	5.32	.8 אינו בר שינוי/בר שינוי
4.85	5.24	.9 חלש/חזק
5.26	5.10	.10 משעמם/מעניין
5.10	5.04	.11 בלתי יצרני/יצרני
5.21	4.84	.12 בלתי עצמאי/עצמאי
4.77	4.83	.13 שכח/בעל זכרון
4.85	4.81	.14 עצוב/מאושר
4.48	4.80	.15 מריר/מתוק
4.65	4.79	.16 קר/חם
4.67	4.78	.17 בלתי מוצלח/מוצלח
4.41	4.62	.18 עויף/דידותי
4.61	4.61	.19 טיפש/חכם
4.32	4.56	.20 נוקשה/גמיש
4.44	4.39	.21 רע/טוב
3.90	3.97	.22 מבולבל/מסודר
4.36	3.73	.23 לא עוזר לזולת/עוזק לזולת

* כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1-7).

לוח מס' 19

ממוצע תדמית הנוער בעיני הקשיש בשני מועדים באמצעות הכלי הסמנטי דיפרנציאלי

זוגות שמות תוארי

ציון נמוך - שלילי
ציון גבוה - חיובי

ממוצעים		
מועד ב' (N=86)	מועד א' (N=99)	
6.05	6.56	1. חולני/בריא
6.03	5.97	2. חסר מרץ/ בעל מרץ
5.44	5.97	3. משעמם/מעניין
5.38	5.74	4. עצוב/מאושר
5.92	5.67	5. איטי/מחיר
5.92	5.66	6. דוחה/חברי
5.38	5.60	7. טיפש/חכם
5.64	5.49	8. בלתי יצרני/יצרני
5.87	5.43	9. בלתי מוצלח/מוצלח
5.79	5.40	10. רע/טוב
5.54	5.40	11. חלש/חזק
6.18	5.31	12. בלתי עצמאי/עצמאי
5.89	5.30	13. פסיבי/אקטיבי
5.62	5.29	14. קר/חם
5.49	5.20	15. לא עוזר לזולת/עוזר לזולת
5.79	5.17	16. מריר/מתוק
5.21	5.17	17. מוזנח/מטופח
5.87	5.03	18. עויף/ידידותי
5.31	4.97	19. שמרן/ליברלי
5.05	4.77	20. שכחן/בעל זכרון
4.38	4.57	21. אינו בר שינוי/בר שינוי
4.28	4.12	22. מבולבל/מסודר
3.56	3.54	23. נוקשה/גמיש

* כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1-7).

פ ר ק ה'
ע מ ד ו ת ל ג ב י ה מ ש כ י ו ת ו ש ל ה פ ר ו י י ק ט
ב ש נ ה ח ב א ה

=====

מדד חשוב לבחינת הצלחתו של הפרוייקט הוא נקיטת עמדה חיובית לגבי המשך הפעלתו בשנה הבאה ועניין אישי לחמשיך להשתתף בו. בסוף שנת הלימודים הפנינו לגימלאים ולתלמידים מספר שאלות בענין זה.

1. עמדות הגימלאים (לוח 20)

הגימלאים נשאלו לגבי רצונם לחמשיך להשתתף בפרוייקט בשנה הבאה. וחצעותיחם לגבי המשך הפעלתו. הרוב המכריע (פרט לבודדים) מעוניינים לחמשיך להשתתף בו. נתון זה מחזק מאוד את שאר המימצאים המצביעים על תרומתו של הפרוייקט במימוש ציפיותיחם של הגימלאים: ללמוד, לבלות, לצאת מחשיגרה, להיות מעורבים יותר בחברה ובקהילה. יחד עם זה מעוניינים הגימלאים במספר שינויים:

- כחמישית מהגימלאים מעוניינים בהקטנת מספר התלמידים בכיתה וחלוקה לפי רמות השכלה.
- חוספת מקצועות שלא נכללו השנה במערכת השיעורים לפי סדר העדיפות הבא: פסיכולוגיה (23%), ידיעת הארץ, אזרחות, מדעי החברה (22%), מלאכת יד, ציור ואומנות (17%).

לוח 20

האם אתה רוצה שהפרוייקט יפעל במתכונת של השנה או אתה מעוניין בשינויים
ואם כן, באיזה שינויים אתה מעוניין? (באחוזים)

%

מעוניין בשינויים

א. מוספת מקצועות

23

פסיכולוגיה

22

ידעת הארץ, אזרחות
מדעי החברה (סוציולוגיה, כלכלה)

17

מלאכת יד, ציור, אמנות

ב. שינוי איבגנני

19

להקטין את מספר התלמידים בכיתה ולחלק לפי
לפי רמות השכלה

9

אחר

11

לא מעוניין בשינויים

100

סה"כ

*(47)

מספר התשובות

=====

* האחוזים חושבו על פי סה"כ התשובות. ניתן היה לחשיב יותר מתשובה אחת.

2. עמדות התלמידים

רוב התלמידים מעוניינים שחפרייקט ימשיך להתקיים בשנה הבאה. כמחציתם מעוניינים להיות מעורבים בו יותר מאשר השנה. חשוב לחדגיש כי מעטים התלמידים בכיתות י' שהיו מעורבים בו בשנת תשמ"ח.

מצאנו מתאמים חיוביים גבוהים בין החשיבות המיוחסת על ידם להמשכיותו של חפרייקט בשנה הבאה והערכתם את תרומתו לחיי בית הספר ($\mu=89$), תרומתו לגימלאים ($\mu=83$) לקהילה ($\mu=74$) לתלמיד באופן אישי ($\mu=70$) והרצון להיות מעורב בו יותר בשנה הבאה ($\mu=75$).

לוח 21

עמדות של תלמידים לגבי חשיבות המשכיותו של חפרייקט ורצונם להשתלב בו בשנה הבאה (באחוזים)

(N=86)

חאם לפי דעתך חשוב שחפרייקט של גימלאים ותלמידים ימשיך להתקיים בשנה הבאה בבית ספרך?

48	חשוב מאד
37	חשוב
12	חשוב במקצת
4	לא חשוב כלל
<u>100</u>	סה"כ %

באופן כללי, באיזו מידה היית מעורב השנה בחפרייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך?

1	במידה רבה מאד/רבה
6	במידה מסויימת
5	במידה מועטה
88	בכלל לא
<u>100</u>	סה"כ %

בהנחה שחפרייקט של גימלאים ותלמידים ימשיך להתקיים בשנה הבאה, באיזו מידה תרצה להיות מעורב בחפרייקט?

51	יותר מאשר השנה
37	כמו השנה
12	פחות מאשר השנה
<u>100</u>	סה"כ %

לוח 22

קשרים בין עמדת התלמידים לגבי החשיבות שהפרייקט ימשיך בשנה הבאה ועמדותיהם לגבי היבטים שונים של הפרייקט (מקדמי מונוטוניות)

חשוב שהפרייקט ימשיך בשנה הבאה

תרומת הפרייקט

.89	הפרייקט תורם לחיי בית הספר
.83	הפרייקט חשוב
.81	הפרייקט תורם לגימלאים
.75	רוצה לחיות מעורב יותר בשנה הבאה
.74	הפרייקט תורם לקהילה
.70	הפרייקט תורם לתלמיד באופן אישי

=====

ס י כ ו ם ו ד י ו ן

=====

הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספר תיכון קרית שרת ניזום ומופעל ע"י העמותה למען הקשיש בחולון, עירית חולון ובית הספר התיכון שבכותליה פועל החל מפברואר 1988. מנחל בית הספר מר ישראל כץ אחראי על אירגוני וניהולו. בשנת הלימודים תשמ"ט החל הפרוייקט לחיות ממומן ומלווה במעקב מחקרי ע"י המפעלים המיוחדים במוסד לביטוח לאומי. הלווי המחקרי בוצע על ידי מכון גוטמן למחקר חברתי שימושי.

מטרת הלווי המחקרי היתה לעקוב אחר המידה בה הושגו היעדים שנקבעו מבחינת אוכלוסית היעד, הפעילויות השונות שנערכו וחתרומה למשתתפים.

חלוי המחקרי נעשה על-ידי איסוף נתונים בשתי נקודות זמן במרץ ובסוף שנת הלימודים. הנתונים נאספו באמצעות ראיונות פנים אל פנים עם כל הגימלאים שהשתתפו בפרוייקט ושאלונים במילוי עצמי למדגם של תלמידים שכלל 3 כיתות " שנבחרו באופן מקרי. נקודת הזמן הראשונה במעקב איננה תחילתו של הפרוייקט (שחל לפעול באופן זמני כחצי שנה קודם לכן) כי אם תחילת ממונו ולווי במחקר ע"י המפעלים המיוחדים במוסד לביטוח לאומי.

לחלן נבחון את הצלחתו של הפרוייקט לאור המטרות בחקמתו.

אפיוני הרקע של אוכלוסית המשתתפים

רב המשתתפים נולדו באחת מארצות מזרח אירופה או אירופה המערבית וותיקים בארץ. מבחינת תעסוקתם השתייכו למגוון רחב של מקצועות: מקצועות חפשיים, מנחלים ופקידים בכירים, פקידים, פועלים מקצועיים, ובלתי מקצועיים ועקרות בית. 2/3 מהמשתתפים נשים. כ-1/3 גרים לבדם, והשאר גרים עם בן זוג או קרוב משפחה.

לא הושג היעד של יצירת מסגרת חברתית עבור קשישים עולים חדשים וקשישים חסובלים מנכור ובידודות. מעטים מהמשתתפים עולים חדשים (עלו לארץ אחרי 1980) ומעטים יוצאי עדות המזרח.

הצלחת הפרוייקט כמסגרת לימודית חברתית ותרבותית

הפרוייקט הצליח מאוד לענות על צרכיהם של גימלאים פעילים, ותיקים בארץ, חיודעים עברית ומעוניים בלימודים שברבם עיוניים. הרב הגדול חיח שבע רצון מחתבטים השונים של הפרוייקט ומעוניין להמשיך להשתתף בו בשנה הבאה.

הגימלאים הביעו שביעות רצון רבה: מרב השיעורים, מאופן ניחול ואירגון הפרוייקט, האוירה בשיעורים, האוירה בפעילויות משותפות עם התלמידים והיחסים בין הגימלאים. הפרוייקט תרם לממש את רב הציפיות שהניעו אותם להשתתף בו תרם במידה רבה לצאת מחשיגרה של חיוס יום, לבלות בצורה נעימה, ללמוד, לפגוש אנשים בגילם וליצור קשרים חברתיים, ללמוד ולחיות במגע עם צעירים. הפרוייקט הגביר את מידת נכונתם של הגימלאים לעסוק בפעילויות התנדבות בקהילה, ולהשתתף בפעילויות חברתיות ותרבותיות במסגרת בית הספר ומחוצה לו.

הצלחת הפרוייקט בשיפור הדימוי העצמי של הגימלאים

לפרוייקט תרומה בשפור הדימוי העצמי של הגימלאים לגימלאים דמוי עצמי חיובי יותר. בהערכת עצמאותם, יכולתם ללמוד, לחיות מענינים, מוצלחים, מטופחים, טובים, ידידותיים, חמים ועוזרים לזולת.

הצלחת הפרוייקט ביצירת קשרים בין גימלאים ותלמידים

הפרוייקט תרם במידה מועטה במימוש הצפיות של הגימלאים לקשרים אישיים עם התלמידים. מעטים הגימלאים שזכו לקשר מסוג ביקור בביתם או לשיחת טלפון. קיים פער גדול בין ציפיותיהם והקשרים שחתקו בפועל, חן במסגרת בית הספר (מפגשים מאורגנים ביניהם או באופן בלתי פורמלי), וחן מחוצה לו. מעורבותם של התלמידים בפרוייקט חיתה מועטה. מעטים הכירו את הפרוייקט ומעטים יצרו קשרים אישיים במסגרת בית הספר או מחוצה לו. למרות מעורבותם האישית המועטה של התלמידים, לרבם הגדול, עמדה חיובית כלפי קיומו של הפרוייקט במסגרת בית הספר, וסבורים כי חשוב מאוד שהפרוייקט ימשיך להתקיים בשנה הבאה. כמחציתם מביעים נכונות ליתר מעורבות בשנה הבאה.

התלמידים מעריכים שהפרוייקט בנוסף לתרומתו העיקרית לגימלאים, תרם אם כי במידה מועטה יותר לחיי בית הספר והקהילה.

לסיכום, הפרוייקט הצליח מאד להשיג את היעד של יצירת מסגרת לימודית, חברתית ותרבותית ולממש את ציפיותיהם של רוב הגימלאים. לא הושג היעד של שיתוף רב יותר של גימלאים עולים חדשים, גימלאים חסובלים מבידות ויוצאי אסיה-אפריקה.

ניתן לשער כי חסיבות לחשתתפות המועטה של עולים חדשים ויוצאי עדות המזרח הן בגלל דרכי הפרסום והמשיכת לתוכנית ומבנה תוכנית הלימודים.

1. רוב המשתתפים שמעו על התוכנית על ידי מודעה בעיתון, או באמצעות קשרים בין אישיים (משפחה, חברים, נכדים). ערוצי גיוס אלה לא התאימו לאוכלוסייה שנעדרה: אוכלוסייה שאינה יודעת עברית ובעלת קשרים חברתיים ומשפחתיים מועטים מאד.

2. תוכנית הלימודים שהיתה ברובה עיונית ודרשה שליטה טובה בעברית לא התאימה לעולים חדשים ולגימלאים שהשכלתם נמוכה יחסית.

המלצות

1. לאור הצלחתו הרבה של הפרוייקט מוצע להמשיך להפעיל אותו בשנת הבאה ולנסות לשתף בו אוכלוסייה שנעדרה השנה: עולים חדשים, יוצאי עדות המזרח, וגימלאים המבודדים מבחינה חברתית.

2. לאתר את השכבות החברתיות שנעדרו השנה באמצעות עובדים מקצועיים המטפלים בקשישים (כגון: עובד קהילתי, אחות ציבורית) שיסבירו את התוכנית ויצרו מוטיבציה להשתתף בה.

3. להכניס שינוי אירגוני ותוכני במערכת הלימודים:
(א) לחלק את הכיתה לפי רמות השכלה של המשתתפים ורמת ידע במקצוע הנלמד.

(ב) לבנות תוכנית לימודים שתענה על מגוון רחב של תחומי התעניינות, התוכנית תכלול בנוסף למקצועות העיוניים מקצועות אמנותיים ואומנותיים, ותכלול מסגרת מיוחדת לגימלאים המתקשים בעברית.

4. למסד את הפרוייקט בבית הספר בצורה יותר רחבה ואינטנסיבית. להרחיב ולהעמיק את הקשרים החדדיים בין תלמידים וגימלאים על ידי פיתוח פעילויות בין אישיות כגון: חונכות חדדית, ופעילויות חברתיות ותרבותיות משותפות.

5. לשלב את נושא הזקנה בתוכנית הלימודים בבית הספר.

ב י ב ל י ו ג ר פ י ה

=====

עברית

1. איגלשטיין, א.ש.; חוראת חזקנה בבתי חספר חיסודיים וחעל-יסודיים, גויינט ישראל, מכון ברוקדייל לגרונטולוגיה והתפתחות אדם וחברה בישראל, ירושלים, 1984.

2. איגלשטיין, א.ש.; וייסברג א. "ידע ועמדות של בני נוער בנושא הקשישים", גרונטולוגיה, גליון 35, עמי 3-12, 1986.

3. בן-סירא, ז. נפילות בקרב קשישים: סיכון מוקדי סיכון וחתרומח של מסע חסברה, מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי, 1989.

4. ברגמן, ש. "עמדות כלפי זקנה בקרב בעלי מקצוע", גרונטולוגיה, כרך א', חוברת 1, עמי 40-46, 1974.

אנגלית

5. Hickey, T. and Kalish, R. "Young people's perception of adults." Journal of Gerontology, 23, 215-219, 1968.
6. Kastenbaum, R. and Durkee, N. "Young people view old age" in Kastenbaum, R. (ed.) New Thoughts on Old Age, Springer Publishing Co., Inc., New York, 1964. pp. 237-249.
7. Lockard, J. Bringing knowledge to Bear - Program highlights 1974-1983, JDC Brookdale Institute of Gerontology and Adult Human Development in Israel, Jerusalem, 1983.

8. Osgood, C., Suci, G. and Tanenbaum, P. The Measurement of Meaning. University of Illinois Press, 1957.
9. Thomas, E. and Yamamoto, K. "Attitudes toward age: an exploration in school age children", International Journal of Aging and Human Development, 1975, 6, 117-129.
10. Tuckman, J. and Lorge, L. "Attitudes toward old people", Journal of Social Psychology, 1953, 27, 249-260.

נספחים

נספח א'

=====

שאלון מס' 927
מחקר ע-575

מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי

סקר בנושא: פרויקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני
קרית שרת בחולון

שאלון לגימלאים - שלב א'

=====

התפלגות התשובות באחוזים

N=43

למראיין: הצג את עצמך וקרא את הדברים הבאים:
מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי עורך לפי בקשת המוסד לביטוח לאומי
סקר על: "הפרוייקט המשותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון
העירוני קרית שרת בחולון".

המטרה ללמוד מה ציפיותיהם של הגימלאים והתלמידים מהפרוייקט וכיצד הוא
פועל.

השאלון הוא בעילום שם, תשובותיך יעזרו מאד לחכיר את הפרוייקט המשותף
ולחפעיל אותו בצורה משביעת רצון לכל המשתתפים בו.

כרטיס 01

מס' סידורי | | | |
1 2 3 4

כמה זמן את/אתה משתתף/משתתפת בפרוייקט של גימלאים ותלמידים
בבית הספר התיכון עירוני קרית שרת בחולון? .5-6

מספר החודשים | |
5 6

11 חודשים	9	עד 4 חודשים	7
12 חודשים	14	5 חודשים	9
15 חודשים	2	6 חודשים	14
17 חודשים	2	7 חודשים	2
20 חודשים	26	8 חודשים	2
24 חודשים	6	9 חודשים	2
		10 חודשים	7

כיצד שמעת על הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית הספר התיכון
עירוני קרית שרת בחולון? .7

1- מחברים, שכנים	30
2- קרובי משפחה (ילדים, בן-זוג, קרובים אחרים)	2
3- הנכדים שלי הלומדים בבית ספר	5
4- רכזת הפרוייקט	9
5- עתון, מודעה	44
6- העמותה לקשיש בחולון	-
7- מקור אחר. איזה?	9

כרטיס 01

מי בעיקר שכנע אותך להשתתף?	8.			
1-----חבר/חברה	19			
2-----בן/בת זוג	26			
3-----ילדים שלי	21			
4-----נכדים חלומדים בבית הספר	26			
5-----מרכזת הפרוייקט	9			
6-----נציג העמותה לקשיש	-			
7-----אף אחד לא שכנע אותי, החלטתי בעצמי	-			
8-----מישהו אחר. מי?.....	-			
מדוע החלטת להשתתף בפרוייקט?	9-10.			
ציין מה הם הדברים העיקריים שמשכו אותך?				
1--הבדידות, לצאת מהבית	8			
2--להרחיב אופקים, ללמוד	26			
3--מגע עם אנשים, חברה	20			
4--להיות מועסק למלא את הזמן הפנוי	15			
5--ללמוד עברית, לשפר קריאה וכתיבה	6			
באופן כללי, מתי אתה נוהג בדרך כלל להשתתף בשיעורים הקבועים בבית הספר?	11-14.			
בדרך כלל לא משתתף	לפעמים כן ולפעמים לא	בדרך כלל משתתף	יום ב'	
-	2	98	8-10: 35	.11
7	2	90	11-12: 45	12
			יום ד'	
5	5	91	8-10: 35	.13
9	7	84	11-12: 45	.14

כרטיס 01

15-22. האם אתה משתתף בכל אחד מהשיעורים הבאים ואם כן, באיזו מידה את/אתה מרוצה?

למראיין: אם השיב לא משתתף שאל אותו מדוע?

לא משתתף	משתתף		מרוצה מאד	מרוצה	לא כל-כך מרוצה	לא מרוצה בכלל	מרוצה
	לא	אין לי אפשרות					
19	19	2	10	10	40	15	אנגלית
-	2	-	-	2	95	16	ספרות
2	-	-	2	14	81	17	אמנות
2	23	-	-	5	70	18	התעמלות
5	9	-	-	12	74	19	תנייד
-	-	-	-	9	91	20	ביולוגיה
2	5	-	-	5	88	21	היסטוריה
21	16	2	2	16	42	22	מוסיקה

האם ישנם מקצועות אחרים שהיית מעוניין ללמוד? ואם כן איזה?

1--פסיכולוגיה	41
2--עברית	14
3--מלאכת יד	18
4--ארכיאולוגיה	5
5--ציור	5
6--צרפתית	5
7--אנגלית	5
8--אזרחות	2
	(N=21)

23. האם השתתפת בפעילויות המשותפות בין גימלאים ותלמידים הנערכות על ידי בית הספר? (כגון: קונצרט, פגישה עם סופר וכו')

1--השתתפתי ברוב הפעילויות	60
2--השתתפתי במספר גדול של הפעילויות	9
3--השתתפתי במספר בינוני של הפעילויות	9
4--השתתפתי במספר קטן של הפעילויות	5
5--השתתפתי במספר קטן מאוד של הפעילויות	5
6--לא השתתפתי בכלל	12

כרטיס 01

24-28. באופן כללי באיזו מידה אתה מרוצה מחדברים חבאים:

לא מרוצה בכלל	לא כל-כך מרוצה	מרוצה	מאד מרוצה	
-	12	49	40	24. יחסים עם הגימלאים האחרים המשתתפים בפרוייקט
2	2	42	53	25. האוירה בשיעורים
-	10	38	51	26. האוירה בפעילויות המשותפות עם התלמידים
-	-	21	79	27. היחס של התלמידים לגימלאים
-	-	12	88	28. ניהול ואירגון הפרוייקט

כרטיס 01

29-40. לכל אדם המצטרף לפרוייקט כלשהו מניעים וציפיות שונות. כאשר החלטת להצטרף לפרוייקט, איזו חשיבות יחסת לכל אחד מהדברים הבאים:

חשוב מאוד	חשוב	חשוב במהצת	לא חשוב כלל		
58	19	16	7	29.	לחמשיך ללמוד ולרענן דברים שלמדת בעבר
67	28	5	-	30.	לבלות בצורה נעימה
72	16	7	5	31.	לצאת ולא להיות רוב הזמן בבית
65	21	9	5	32.	להיות במגע עם חברה צעירה
58	30	9	2	33.	אפשרות לפגוש אנשים בגילי וליצור קשרים חברתיים
67	30	-	2	34.	לעסוק בדברים המוסיפים עניין לחיים ומוציאים מחשגרה
40	19	12	30	35.	להרגיש שהמשפחה מעריכה אותי יותר
37	22	15	27	36.	להרגיש שהנכדים שלי גאים בי
53	14	14	19	37.	להרגיש שאני פעיל ותורם לקהילה בה אני גר
40	26	14	21	38.	להרגיש שלחברה איכפת איך אני מרגיש בה
53	30	7	9	39.	לקבל מידע על הקורה בארץ ובעולם
				40.	מניע אחר. איזה?.....
				41.	האם קורה לפעמים שתלמיד מבית חספר בא לבקר בביתך או מטלפן לך, אם כן מתי זה קרה לאחרונה?

כ	ל		
9	6	86	לא קרה אף פעם
-	1		לפני פחות משבוע
5	2		לפני שבוע
-	3		לפני שבועיים עד שלושה שבועות
-	4		לפני חודש
-	5		לפני למעלה מחודש

כרטיס 01

42-46. האם את/ה חושב שתמצא בזמן הקרוב להיות בקשר אישי עם תלמיד בבית הספר ואם כן, באיזה קשר תהיה מעוניין?

בטוח שלא	אולי, לא בטוח	בטוח שכן		
76	10	14	לעזור לתלמיד בשיעורי בית	.42
88	10	2	לקבל עזרה בחיי יום יום (קניות, סידורים, ליווי למוסדות וכו')	.43
67	2	31	ללמוד עברית	.44
38	26	36	לשוחח ולבלות ביחד מחוץ לבית הספר	.45
			קשר אחר. איזה?.....	.46
			האם יש לך טלוויזיה בבית?	.47
			1-כן	.98
			2-לא	.2

48-49. כמה שעות ביום אתה צופה בטלוויזיה?
 מספר שעות | 48 | 49

2--1 שעות	25
3--2 שעות	44
4--3 שעות	12
5--4 שעות	15
6--5 שעות ויותר	5

50. האם יש לך נכדים ואם כן כל כמה זמן אתה נפגש אתם?

1-כמעט כל-יום	30
2-פעם בשבוע	37
3-פעם בחודש	5
4-פעם במספר חודשים	2
5-לעתיים רחוקות יותר או בכלל לא	7
6-אין לי נכדים	19

51. האם יש לך חברים בחולון ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?

1-כמעט כל יום	33
2-פעם בשבוע	30
3-פעם בחודש	9
4-פעם במספר חודשים	5
5-לעתיים רחוקות יותר או בכלל לא	5
6-אין לי חברים בחולון	19

52. האם יש לך קרובי משפחה בחולון ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?

1-כמעט כל יום	28
2-פעם בשבוע	30
3-פעם בחודש	2
4-פעם במספר חודשים	5
5-לעתיים רחוקות יותר או בכלל לא	7
6-אין לי קרובי משפחה בחולון	28

כרטיס 01

.53 באופן כללי, כל כמה זמן אתה יוצא מחבית לבילוי כלשהו (תיאטרון, קולנוע, ביקור חברים, וכ"ו שלא במסגרת הפעילויות של בית הספר)?

1—	כמעט בכל יום	12
2—	פעם בשבוע	35
3—	פעם בחודש	19
4—	פעם במספר חודשים	9
5—	לעתים רחוקות יותר	14
6—	יוצא רק לפעילויות במסגרת ביח"ס	12

.54-58 האם את/ה מתנדב/ת בבית הספר, ואם כן: באיזו פעילות?

ל	ב		
77	23	שמירה משותפת בשער עם תלמידים	.54
91	9	עזרה בספריה	.55
98	2	עזרה במזכירות	.56
98	2	שיעורים פרטיים לתלמיד	.57
84	16	פעילות אחרת. איזו.....	.58

.59-60 האם אתה מעוניין להתנדב לפעילות כלשהיא (או נוספת) בבית הספר?

1—	לא מעוניין להתנדב	67
2—	כן, במה היית רוצה להתנדב?	16
3—	שיעורים פרטיים לתלמיד	7
4—	עזרה במזכירות	2
5—	לעזור בספריה	5
6—	שמירה בשער	2

.61 האם אתה מתנדב באיזו שהוא פעילות בחולון (חוץ מאשר בבית הספר)?

1—	לא מתנדב	81
2—	כן, ללא פירוט	5
3—	עזרה בהתרמות	2
4—	קופת חולים	5
5—	ביטוח לאומי	5
6—	בהסתדרות	2

כרטיס 01
62-85. לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות

בני נוער

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

	7	6	5	4	3	2	1	ממוצע*	
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	5.30	.62 פסיבי
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	5.67	.63 איטי
בריא	7	6	5	4	3	2	1	6.56	.64 חולני
עויין	7	6	5	4	3	2	1	5.03	.65 ידידותי
חכם	7	6	5	4	3	2	1	5.60	.66 טיפש
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	3.54	.67 גמיש
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	5.97	.68 משעמם
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	3.37	.69 גאה
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	5.43	.70 בלתי מוצלח
טוב	7	6	5	4	3	2	1	5.40	.71 רע
חלש	7	6	5	4	3	2	1	5.40	.72 חזק
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	4.12	.73 מסודר
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	5.74	.74 עצוב
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	5.31	.75 עצמאי
חס	7	6	5	4	3	2	1	5.29	.76 קר
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	5.97	.77 חסר מרץ
מריר	7	6	5	4	3	2	1	5.17	.78 מתוק
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	4.97	.79 ליברלי
חברי	7	6	5	4	3	2	1	5.66	.80 דוחה
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	4.57	.81 אינו בר שינוי
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	4.77	.82 בעל זכרון
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	5.49	.83 בלתי יצרני
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	5.20	.84 לא עוזר לזולת
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	5.17	.85 מוזנח

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

כרטיס 01

86-109 לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות

קשישים?

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

ממוצעי

	7	6	5	4	3	2	1		
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	פסיבי	4.52 .86
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	איטי	3.88 .87
בריא	7	6	5	4	3	2	1	חולני	3.15 .88
עויין	7	6	5	4	3	2	1	ידידותי	5.03 .89
חכם	7	6	5	4	3	2	1	טיפש	4.85 .90
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	גמיש	3.31 .91
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	משעמם	4.87 .92
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	גאה	4.41 .93
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	בלתי מוצלח	4.66 .94
טוב	7	6	5	4	3	2	1	רע	4.91 .95
חלש	7	6	5	4	3	2	1	חזק	3.72 .96
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	מסודר	4.59 .97
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	עצוב	4.34 .98
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	עצמאי	4.21 .99
חם	7	6	5	4	3	2	1	קר	4.75 .100
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	חסר מרץ	4.30 .101
מריר	7	6	5	4	3	2	1	מתוק	4.22 .102
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	ליברלי	3.19 .103
חברי	7	6	5	4	3	2	1	דוחח	5.00 .104
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	אינו בר שינוי	3.41 .105
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	בעל זכרון	3.59 .106
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	בלתי יצרני	4.31 .107
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	לא עוזר לזולת	4.75 .108
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	מוזנח	5.13 .109

* בחישוב הממוצע תפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

כרטיס 01

ועכשיו מספר שאלות על עצמד:

מין:	10.
1—גבר	30
2—אשה	70
<u>איפה נולדתו למראיין: רשום — — — — — וסמל בחתאם)</u>	111.
1—ישראל	5
2—באחת מארצות מזרח אירופה (כגון: פולניה, רוסיה, רומניה)	77
3—צפון אפריקה (כגון: מרוקו, אלג'יר, טוניס, מצרים)	2
4—אסיה (עירק, פרס, טורקיה, הודו)	5
5—ארץ אנגלו-סכסית (כגון: ארה"ב, קנדה, דרום אפריקה, בריטניה)	-
6—בלקן (בולגריה, יון, יוגוסלביה)	7
7—מערב אירופה (למעט בריטניה) כגון" צרפת, גרמניה, אוסטריה)	3
8—מרכז ודרום אמריקה (כגון: ארגנטינה, ברזיל, מקסיקו)	-
9—אחר (למראיין: הימנע ככל האפשר משימוש בקטגוריה זו וברר אם לא ניתן לסמל באחת הקבוצות האחרות)	-
באיזו שנה עלית ארצה?	112.
1—יליד הארץ	5
2—לפני 1940	2
3—1941-1947	5
4—1948-1954	30
5—1955-1960	14
6—1961-1967	14
7—1968-1973	23
8—1974-1979	2
9—1980+	5
האם אתה נוהג לשמור על המסורת הדתית?	113.
1—דתי	5
2—מסורתי	72
3—חילוני	23
מה גילך?	114-115.
55-60--1	12
62-64--2	21
65-70--3	35
71-82--4	32

כרטיס 01

מה המקצוע שלך? (הכוונה למקצוע ולא במה אתה עובד או עבדת)? (למראיין: רשום — — — — — וסמל בהתאם)	116.
1—בעל מקצוע אקדמאי ומדעי (כולל, מדענים, רופאים, מהנדסים, מורים על-יסודיים, בעלי השכלה אקדמאית)	16
2—מינהל בכיר (כולל: מנהלי מפעלים גדולים, מנכ"ל וראשי אגפים, קצינים בכירים בדרגות סגן אלוף/סגן ניצב ומעלה)	5
3—בעל עסק או סוכן	-
4—בעל מקצועי חופשי ללא השכלה אקדמאית (כולל: מורה בבית-ספר יסודי, אחות, הנדסאי)	19
5—פקיד (כולל: פקידים בדרגות בינוניות וזוטרות בצבא ובמשטרה)	12
6—טכנאי	5
7—עובד ופועל בעל מקצוע או בעל מלאכה (כולל פועלים מקצועיים בבתי חרושת, מנהלי עבודה, בעלי מלאכה עצמאיים, תופרות קוסמטיקאיות)	23
8—עובדים בלתי מקצועיים, עובדים בשירותים (סבלים, דוורים, עוזרות בית)	9
9—עקרת בית (אין מקצוע אחר)	12

117. מה השפה שאתה בדרך כלל מדבר בה?

1—עברית	38
2—לדינו	-
3—ערבית/כולל מרוקאית	2
4—יידיש	21
5—רומנית	10
6—פולנית	5
7—רוסית	14
8—שפה סלבית אחרת (רשום — — — — —)	-
9—שפה אחרת (רשום — — — — —)	10

118-119. איך ידיעת העברית שלך?

בכלל לא	מעט	די טוב	חופשי	שיחה	
-	2	42	52		118.
5	24	33	38	קריאה/כתיבה	119.

120. האם אתה גר לבד או חאם גר אתך מישהו?

1—לבד בדוור מוגן	12
2—לבד (לא בדוור מוגן)	21
3—עם בן/בת זוג/חבר/חברה בדוור מוגן	40
4—עם בן/בת זוג/חבר/חברה לא בדוור מוגן	16
5—עם בן/בת זוג וילדים	9
6—רק עם ילד/ילדים	-
7—עם קרוב משפחה אחר (פרט: — — — — —)	2
8—אחר (פרט: — — — — —)	-

121. האם יש לך נכדים או ילדים מתמשפחה הלומדים השנה בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון?

1—כן	19
2—לא	81

כרטיס 01

באיזה מרחק אתה גר מבית הספר?	122.
1—גר קרוב	49
2—גר די קרוב	21
3—גר די רחוק	23
4—גר רחוק	7
האם המרחק מביתך לבית הספר בעיני עבודך בדרך כלל?	123.
1—בעייתי מאד	2
2—בעייתי	2
3—לא כל-כך בעייתי	5
4—לא בעייתי בכלל	91
באופן כללי איך אתה מעריך את מצב בריאותך בזמן האחרון?	124.
1—טוב מאד	9
2—טוב	28
3—די טוב	26
4—לא כל-כך טוב	33
5—לא טוב	5
6—מאד לא טוב	-
באופן כללי, איך מצב הרוח שלך בזמן האחרון?	125.
1—טוב מאד	14
2—טוב	40
3—די טוב	26
4—לא כל-כך טוב	14
5—לא טוב	5
6—מאד לא טוב	2

האם ברצונך להוסיף משהו שלא שאלנו?

תודה רבת על שיתוף תפעולה

נספח ב'

שאלון מס' 927א
מחקר ע-575

מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי

סקר בנושא: פרויקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת

שאלון לתלמידים - שלב א'

התפלגות התשובות באחוזים

N=99

מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי עורך לפי בקשת המוסד לביטוח לאומי סקר על: "הפרוייקט המשותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון".

המטרה ללמוד מה ציפיותיהם של הגימלאים והתלמידים מהפרוייקט וכיצד הוא פועל.

השאלון הוא בעילום שם, תשובותיך יעזרו מאוד להכיר את הפרוייקט המשותף ולחפעיל אותו בצורה משביעת רצון לכל המשתתפים.

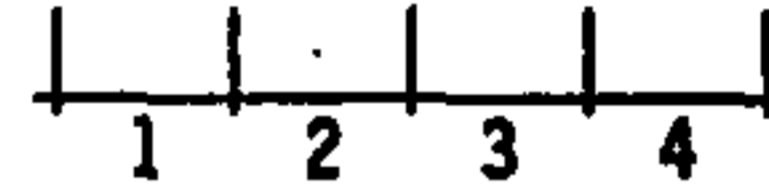
רוב השאלות בשאלון סגורות. כלומר, לכל שאלה מספר תשובות אפשריות. עליך לבחור בכל שאלה תשובה אחת בלבד, הקרובה ביותר לדעתך.

כרטיס 01

לשימוש

משרדי

מספר סידורי

5. באיזו מידה אתה מכיר את הפרוייקט של גימלאים ותלמידים המתקיים בבית ספרך?

	%
1- במידה רבה מאוד	2
2- במידה רבה	5
3- במידה מסוימת	47
4- במידה מועטה	35
5- לא מכיר כלל	10

6. מה מידת החשיבות שאתה מייחס לפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך?

1- חשוב מאוד	48
2- חשוב	37
3- חשוב במקצת	12
4- לא חשוב כלל	2

7. באיזו מידה לדעתך יתרום הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לחיי בית הספר?

1- במידה רבה מאד	12
2- במידה רבה	26
3- במידה מסוימת	42
4- במידה מועטה	13
5- בכלל לא	6

כרטיס 01

8. באיזו מידה לדעתך יתרום הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לגימלאים המשתתפים בו?
1—במידה רבה מאד	71
2—במידה רבה	22
3—במידה מסויימת	4
4—במידה מועטה	3
5—בכלל לא	-
9. באיזו מידה לדעתך יתרום הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לך אישית?
1—במידה רבה מאד	3
2—במידה רבה	10
3—במידה מסויימת	30
4—במידה מועטה	30
5—בכלל לא	26
10. באיזו מידה לדעתך יתרום הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לקהילה - חברה בה אתה חי?
1—במידה רבה מאד	20
2—במידה רבה	39
3—במידה מסויימת	33
4—במידה מועטה	6
5—בכלל לא	1
11. באופן כללי, באיזו מידה אתה נהנה מחפעילויות המשותפות של התלמידים עם הגימלאים המתקיימות במסגרת בית ספרך?
1—במידה רבה מאד	3
2—במידה רבה	18
3—במידה מסויימת	20
4—במידה מועטה	25
5—בכלל לא	34
12. האם יש לך קשרים אישיים קרובים עם מישהו מהגימלאים (שאיננו קרוב משפחתך) במסגרת בית הספר או מחוצה לו?
1—כן, רק במסגרת בית הספר	2
2—כן, רק מחוץ לבית הספר	3
3—כן, גם במסגרת בית הספר וגם מחוץ לבית הספר	-
4—לא, אין לי קשרים אישיים קרובים	95
13. האם קורה לפעמים שאתה בא לבקר או מטלפן לאחד הגימלאים המשתתף בפרוייקט, ואם כן מתי זה קרה לאחרונה?
1—לפני פחות משבוע	1
2—לפני שבוע	-
3—לפני שבועיים עד שלושה שבועות	-
4—לפני חודש	-
5—לפני למעלה מחודש	1
6—לא ביקרתי ולא טלפנתי, אף פעם	98
7—לא	לא

כרטיס 01

14-17. האם אתה חושב שתרצה בזמן הקרוב להיות בקשר אישי קבוע עם גימלאי המשתתף בפרוייקט, ואם כן, באיזה קשר אתה חושב שתרצה?

בטוח שלא	אולי לא בטוח	בטוח שכן		
58	37	5	לקבל עזרה באחד ממקצועות הלימוד	14.
			לעזור לגימנלאי בקניות, סידורים, ליווי למוסדות וכו'	15.
31	46	23	ללמד את הגימלאי עברית	16.
34	46	20	לבקר אותו, לשוחח ולבלות ביחד מחוץ לבית הספר	17.
36	38	26	האם לפי דעתך, תלמידים שיש להם סבא, סבתא או קרוב משפחה אחר המשתתפים בפרוייקט מרוצים מכך?	18.
			1—מרוצים מאד	36
			2—מרוצים	47
			3—לא כל-כך מרוצים. מדוע לא?	12
			4—לא מרוצים. מדוע לא?	2
			5—לא מרוצים בכלל. מדוע לא?	2
			האם יש לך סבא או סבתא או קרוב משפחה המשתתף בפרוייקט ואם כן, באיזו מידה אתה מרוצה מכך?	19.
			יש לי	
			1—מרוצה מאד (	2
			2—מרוצה (עבור	-
			3—לא כל-כך מרוצה) לשאלה 21	1
			4—לא מרוצה (	-
			5—לא מרוצה בכלל	-
			למי שאין לו קרוב משפחה המשתתף בפרוייקט האם היית רוצה שסבא/סבתא או קרוב משפחה שלך ישתתף בפרוייקט?	20.
			1—כן, ציין מדוע?	69
			2—לא, ציין מדוע?	31
			<u>מעוניין שישתתפו</u>	
			יעשיר את עולמם	7 -
			ימלא את שעות חיוס שלהם	14
			לא יהיה להם משעמם	4
			יתרום להם חברתית	21
			יגרום להם הנאה	11
			יתרום לקשר בינינו	8
			יתרום לחם לחיות בחברה צעירה	5
			ישפר את התפקוד שלהם	6
			<u>לא מעוניין שישתתפו</u>	
			לא רלבנטי לא זקוקים לכך	11
			מפריע, מנדנד	13

כרטיס 01

האם אתה מתנדב באיזו שהיא פעילות בחולון?	21.
1—כן, בקביעות. במחז.....	33
2—כן, אך לא בקביעות. במחז.....	2
3—לא מתנדב	65

פעולות ההתנדבות

טיפול בילדים, במעון, גן ילדים	20
בבית החולים	13
עזרה באקייים, לילד הסובל מפגור שכלי	4
מרכז למידה, חוגים	15
חונכות	20
עזרה לעולה חדש	2
קשישים	2
בלחקה, תזמורה, חוג	9
חדרכה בתנועת נוער	15

האם אתה מוכן להתנדב לפעילות כלשהיא בחולון? 22.

<u>לפחות פעם בשבועיים</u>		
1—בהחלט כן		16
2—יתכן שכן		8
<u>לפחות פעם בחודש</u>		
3—בהחלט כן		19
4—יתכן שכן		8
<u>לעיתים רחוקות יותר</u>		
5—בהחלט כן	8	
6—יתכן שכן	14	
7—לא נראה לי שאתנדב	26	

כרטיס 01

23-46. לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות קשישים?

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

	7	6	5	4	3	2	1		
								<u>ממוצע*</u>	
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	פסיבי	3.89 .23
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	איטי	3.12 .24
בריא	7	6	5	4	3	2	1	חולני	3.23 .25
עוין	7	6	5	4	3	2	1	ידידותי	5.47 .26
חכם	7	6	5	4	3	2	1	טיפש	5.43 .27
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	גמיש	3.50 .28
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	משעמם	4.42 .29
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	גאה	4.00 .30
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	בלתי מוצלח	4.74 .31
טוב	7	6	5	4	3	2	1	רע	5.53 .32
חלש	7	6	5	4	3	2	1	חזק	3.01 .33
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	מסודר	4.29 .34
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	עצוב	4.11 .35
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	עצמאי	4.10 .36
חם	7	6	5	4	3	2	1	קר	5.02 .37
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	חסר מרץ	4.12 .38
מריר	7	6	5	4	3	2	1	מתוק	4.32 .39
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	ליברלי	2.76 .40
חברי	7	6	5	4	3	2	1	דוחה	5.13 .41
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	אינו בר שינוי	3.19 .42
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	בעל זכרון	3.52 .43
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	בלתי יצרני	4.53 .44
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	לא עוזר לזולת	4.95 .45
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	מוזנח	4.51 .46

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

כרטיס 01
 47-70
 לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים
 (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות
נוער בגילדו?

	7	6	5	4	3	2	1	ציון נמוך - שלילי ציון גבוה - חיובי ממוצע*	
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	5.62	.47 פסיבי
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	5.77	.48 איטי
בריא	7	6	5	4	3	2	1	5.93	.49 חולני
עויין	7	6	5	4	3	2	1	4.62	.50 ידידותי
חכם	7	6	5	4	3	2	1	4.61	.51 טיפש
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	4.56	.52 גמיש
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	5.10	.53 משעמם
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	2.94	.54 גאה
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	4.78	.55 בלתי מוצלח
טוב	7	6	5	4	3	2	1	4.39	.56 רע
חלש	7	6	5	4	3	2	1	5.24	.57 חזק
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	3.97	.58 מסודר
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	4.81	.59 עצוב
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	4.84	.60 עצמאי
חס	7	6	5	4	3	2	1	4.79	.61 קר
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	5.71	.62 חסר מרץ
מריר	7	6	5	4	3	2	1	4.80	.63 מתוק
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	5.79	.64 ליברלי
חברי	7	6	5	4	3	2	1	5.39	.65 דוחה
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	5.32	.66 אינו בר שינוי
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	4.83	.67 בעל זכרון
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	5.04	.68 בלתי יצרני
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	3.73	.69 לא עוזר לזולת
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	5.55	.70 מוזנח

* בחישוב הממוצע הפכנו את חכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

ברטיס 01

מין	.71
1--בן	19
2--בת	81
..... באיזו ארץ נולדתו.....	.72
1--ישראל	90
2--אסיה-אפריקה	2
3--אירופה-אמריקה	8
..... באיזו ארץ נולד אביך?.....	.73
1--ישראל	34
2--אסיה-אפריקה	33
3--אירופה-אמריקה	33
באיזו ארץ נולדה אמך?	.74
1--ישראל	35
2--אסיה-אפריקה	31
3--אירופה-אמריקה	33
האם אתם משפחה:	.75
1--דתית	3
2--מסורתית	22
3--חילונית	75
האם יש לך סבים או סבתות ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?	.76

אין לי

יש לי

8--אין לי סבים או סבתות שעדיין בחיים	5	1--נפגש כמעט כל יום	18
		2--פעם בשבוע	36
		3--פעם בשבועיים	15
		4--פעם בשלושה שבועות	10
		5--פעם בחודש	7
		6--לעיתים רחוקות יותר	6
		7--לא נפגש אתם בכלל	2

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

=====

שאלון מס' 927
מחקר ע-575

מכון גוטמן למחר חברתי שמושי

סקר בנושא: פרויקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון

שאלון לגימלאים - שלב ב'

התפלגות התשובות באחוזים

N=43

למראיין: הצג את עצמך וקרא את הדברים הבאים:
מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי עורך לפי בקשת המוסד לביטוח לאומי מעקב אחר: "הפרוייקט המשותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון".
עם סיום שנת הלימודים אנו מבקשים לראיין שוב, במטרה ללמוד מה חושבים גימלאים ותלמידים על הפרוייקט המשותף שהתקיים בבית הספר.
השאלון הוא בעילום שם, תשובותיך יעזרו מאד להכיר את הפרוייקט המשותף ולחפיק לקחים לגבי תכנון והפעלה משביעת רצון בעתיד.

כרטיס 01

מס' סידורי | 1 | 2 | 3 | 4

5-6. כמה זמן את/אתה משתתף/משתתפת בפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית הספר התיכון עירוני קרית שרת בחולון?

מספר החודשים | 5 | 6

1--7 חודשים	2
2--8 חודשים	5
3--9 חודשים	7
4--10 חודשים	7
5--12 חודשים	9
6--14 חודשים	2
7--15 חודשים	2
8--16 חודשים	65

7-10. ר י ק.

11-14. באופן כללי, מתי אתה נוהג בדרך כלל להשתתף בשיעורים הקבועים בבית הספר?

בדרך כלל לא משתתף	לפעמים כן ולפעמים לא	בדרך כלל משתתף	יום ב'	
-	-	100	8-10:35	.11
2	-	98	11-12:45	.12
יום ד'				
-	-	100	8-10:35	.13
2	2	95	11-12:45	.14

פרטים 01

15-22. האם אתה משתתף בכל אחד מהשיעורים הבאים ואם כן, באיזו מידה את/אתה מרוצה?

למראיין: אם השיב לא משתתף שאל אותו מדוע?

לא משתתף	משתתף				מרוצה מאד	
	לא	אין לי אפשרות	לא מרוצה בכלל	כל-כך מרוצה		
14	23	-	2	7	53	15. אנגלית
-	-	-	-	2	98	16. ספרות
-	-	-	-	7	93	17. אמנות
9	12	-	-	-	79	18. התעמלות
2	26	-	-	9	63	19. תני"ך
-	2	-	-	2	95	20. ביולוגיה
-	7	-	2	2	88	21. היסטוריה
12	26	-	5	5	53	22. מוסיקה

23. האם השתתפת בפעילויות המשותפות בין גימלאים ותלמידים הנערכות על ידי בית הספר? (כגון: קונצרט, פגישה עם סופר וכו')

1	60	השתתפתי ברוב הפעילויות
2	9	השתתפתי במספר גדול של הפעילויות
3	12	השתתפתי במספר בינוני של הפעילויות
4	7	השתתפתי במספר קטן של הפעילויות
5	5	השתתפתי במספר קטן מאוד של הפעילויות
6	7	לא השתתפתי בכלל

24-28. באופן כללי באיזו מידה אתה מרוצה מהדברים הבאים:

לא מרוצה בכלל	לא כל-כך מרוצה	מרוצה	מאד מרוצה	
2	2	23	72	24. יחסים עם הגימלאים האחרים המשתתפים בפרוייקט
-	2	19	79	25. האוירה בשיעורים
-	2	38	60	26. האוירה בפעילויות המשותפות עם התלמידים
-	5	33	63	27. היחס של התלמידים לגימלאים
-	-	5	95	28. ניהול ואירגון הפרוייקט

כרטיס 01

29-40. לכל אדם המצטרף לפרוייקט כלשחו מניעים וציפיות שונות. באיזו מידה תרם לך הפרוייקט המשותף של גימלאים ותלמידים בכל אחד מהדברים הבאים:

לא תרם כלל	תרם במקצת	תרם	תרם מאוד	
-	2	16	81	29. להמשיך ללמוד ולרענן דברים שלמדת בעבר
-	-	12	88	30. לבלות בצורה נעימה
-	2	14	84	31. לצאת ולא להיות רוב הזמן בבית
-	7	33	60	32. להיות במגע עם חברה צעירה
-	2	23	74	33. אפשרות לפגוש אנשים בגילי וליצור קשרים חברתיים
-	2	21	77	34. לעסוק בדברים המוסיפים עניין לחיים ומוציאים מהשגרה
26	40	28	7	35. להרגיש שהמשפחה מעריכה אותי יותר
27	41	24	7	36. להרגיש שהנכדים שלי גאים בי
5	33	42	21	37. להרגיש שאני פעיל ותורם לקהילה בה אני גר
2	21	37	40	38. להרגיש שלחברה איכפת איך אני מרגיש בה
33	40	14	14	39. לקבל מידע על הקורה בארץ ובעולם
-	-	-	-	40. דבר אחר. איזוהו?.....
				41. האם קרה בחודשים האחרונים שתלמיד מבית הספר בא לבקר בביתך או טלפן לך, אם כן מתי זה קרה לאחרונה?

לא	לא קרה אף פעם	70	12	
1	6		5	לפני פחות משבוע
2			2	לפני שבוע
3			5	לפני שבועיים עד שלושה שבועות
4			7	לפני חודש
5			12	לפני למעלה מחודש

			42-46.
		האם היית בחודשים האחרונים בקשר אישי כלשהו עם תלמיד בבית הספר ואם כן, איזה קשר היה זה?	
לא	כן		
100	-	עזרה לתלמיד בשיעורי בית	.42
		קבלת עזרה בחיי יום יום (קניות, סידורים, ליווי למוסדות וכו')	.43
100	-		
93	7	תלמיד עזר לך ללמוד עברית	.44
		בילית עם תלמיד מחוץ לבית הספר	.45
91	9		
95	5	קשר אחר. איזהו.....	.46
		ר י ק.	.47
		כמה שעות ביום אתה צופה בטלוויזיה?	.48-49
		מספר שעות	
		48 49	
		1--2 שעות	36
		2--3 שעות	38
		3--4 שעות	19
		4--5 שעות	5
		5--6 שעות	2
		האם יש לך נכדים ואם כן כל כמה זמן אתה נפגש אתם?	.50
		1--כמעט כל-יום	33
		2--פעם בשבוע	40
		3--פעם בחודש	7
		4--פעם במספר חודשים	2
		5--לעתים רחוקות יותר או בכלל לא	5
		6--אין לי נכדים	14
		האם יש לך חברים בחולון ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?	.51
		1--כמעט כל יום	29
		2--פעם בשבוע	45
		3--פעם בחודש	10
		4--פעם במספר חודשים	10
		5--לעתים רחוקות יותר או בכלל לא	2
		6--אין לי חברים בחולון	5
		האם יש לך קרובי משפחה בחולון ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?	.52
		1--כמעט כל יום	14
		2--פעם בשבוע	30
		3--פעם בחודש	2
		4--פעם במספר חודשים	9
		5--לעתים רחוקות יותר או בכלל לא	5
		6--אין לי קרובי משפחה בחולון	40

כרטיס 01

באופן כללי, כל כמה זמן אתה יוצא מחבית לבילוי כלשהו (תיאטרון, קולנוע, ביקור חברים, וכיו' שלא במסגרת הפעילויות של בית הספר)?

1—כמעט בכל יום	12
2—פעם בשבוע	26
3—פעם בחודש	28
4—פעם במספר חודשים	7
5—לעתים רחוקות יותר	26
6—יוצא רק לפעילויות במסגרת ביח"ס	2

54-58: האם את/ה מתנדב/ת בבית הספר, ואם כן: באיזו פעילות?

נ	לא		
12	88	שמירה משותפת בשער עם תלמידים	.54
5	95	עזרה בספרייה	.55
5	95	עזרה במזכירות	.56
-	100	שיעורים פרטיים לתלמיד	.57
2	98	פעילות אחרת. איזו?.....	.58

59-60: ר י ק.

61: האם אתה מתנדב באיזו שהיא פעילות בחולון (חוץ מאשר בבית הספר)?

1—לא מתנדב	63
2—כן, ללא פירוט	5
3—עזרה בחתרמות	-
4—קופת חולים	9
5—ביטוח לאומי	7
6—מוקד עזרה לקשישים	9
7—בחסתדרות	-
8—ויצ"ו	5
9—בית כנסת	2

כרטיס 01

לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות

בני נוער

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

	7	6	5	4	3	2	1		
								<u>ממוצע*</u>	
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	פסיבי	5.89 .62
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	איטי	5.92 .63
בריא	7	6	5	4	3	2	1	חולני	6.15 .64
עויין	7	6	5	4	3	2	1	ידידותי	5.87 .65
חכם	7	6	5	4	3	2	1	טיפש	5.38 .66
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	גמיש	3.56 .67
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	משעמם	5.44 .68
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	גאה	5.23 .69
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	בלתי מוצלח	5.87 .70
טוב	7	6	5	4	3	2	1	רע	5.79 .71
חלש	7	6	5	4	3	2	1	חזק	5.54 .72
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	מסודר	4.28 .73
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	עצוב	5.38 .74
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	עצמאי	6.18 .75
חם	7	6	5	4	3	2	1	קר	5.62 .76
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	חסר מרץ	6.03 .77
מריר	7	6	5	4	3	2	1	מתוק	5.79 .78
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	ליברלי	5.31 .79
חברי	7	6	5	4	3	2	1	דוחח	5.92 .80
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	אינו בר שינוי	4.38 .81
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	בעל זכרון	5.05 .82
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	בלתי יצרני	5.64 .83
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	לא עוזר לזולת	5.49 .84
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	מוזנח	5.21 .85

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

כרטיס 01
86-109. לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים
 (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות קשישים?
 ציון נמוך - שלילי
 ציון גבוה - חיובי

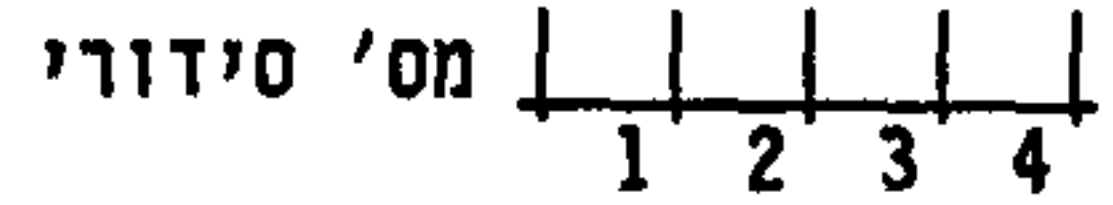
	1	2	3	4	5	6	7		
								ממוצע*	
אקטיבי	1	2	3	4	5	6	7	פסיבי	3.79 .86
מחיר	1	2	3	4	5	6	7	איטי	3.74 .87
בריא	1	2	3	4	5	6	7	חולני	3.05 .88
עויין	1	2	3	4	5	6	7	ידידותי	5.00 .89
חכם	1	2	3	4	5	6	7	טיפש	5.26 .90
נוקשה	1	2	3	4	5	6	7	גמיש	3.41 .91
מעניין	1	2	3	4	5	6	7	משעמם	5.03 .92
צנוע	1	2	3	4	5	6	7	גאה	3.67 .93
מוצלח	1	2	3	4	5	6	7	בלתי מוצלח	5.08 .94
טוב	1	2	3	4	5	6	7	רע	5.15 .95
חלש	1	2	3	4	5	6	7	חזק	3.23 .96
מבולבל	1	2	3	4	5	6	7	מסודר	4.74 .97
מאושר	1	2	3	4	5	6	7	עצוב	4.23 .98
בלתי עצמאי	1	2	3	4	5	6	7	עצמאי	5.18 .99
חם	1	2	3	4	5	6	7	קר	5.31 .100
בעל מרץ	1	2	3	4	5	6	7	חסר מרץ	4.26 .101
מריר	1	2	3	4	5	6	7	מתוק	4.82 .102
שמרן	1	2	3	4	5	6	7	ליברלי	3.55 .103
חברי	1	2	3	4	5	6	7	דוחת	5.28 .104
בר שינוי	1	2	3	4	5	6	7	אינו בר שינוי	3.37 .105
שכחן	1	2	3	4	5	6	7	בעל זכרון	4.08 .106
יצרני	1	2	3	4	5	6	7	בלתי יצרני	4.56 .107
עוזר לזולת	1	2	3	4	5	6	7	לא עוזר לזולת	5.49 .108
מטופח	1	2	3	4	5	6	7	מוזנח	5.56 .109

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

ברטיס 02

למראיין: אם המרואיין השיב קטגוריה 1 - "בטוח שכן" שאל אותו: *5-6
 האם אתה רוצה שהפרוייקט יפעל במתכונת של השנה או אתה מעוניין בשינויים
 ואם כן, באיזה שינויים אתה מעוניין?

	N	%
1—לא מעוניין בשינויים	5	11
2—מלאכת יד, ציור, אמנות	8	17
3—פסיכולוגיה	11	23
4—ידיעת הארץ, אזרחות	5	11
5—מדעי החברה (סוציולוגיה, כלכלה)	5	11
6—להקטין את מספר התלמידים בכיתה ולחלק לפי רמותה שכלה	9	19
7—אחר	4	9
מספר התשובות*	47	100

למראיין: אם המרואיין השיב קטגוריה 2 או 3 שאל אותו: *7-8
 מדוע אינך מעוניין או אינך בטוח שתמצא להמשיך לחשתתף בפרוייקט
 בשנה הבאה?
 (N=2)

תודה רבה על שיתוף הפעולה

=====

האחוזים חושבו על פי סה"כ התשובות. כל מרואיין יכול היה לציין יותר מתשובה אחת.

נספח ד'

=====

שאלון מסי 1927
מחקר ע-575

מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי

סקר בנושא: פרויקט משותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת

שאלון לתלמידים - שלב ב'

=====

N=86

מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי עורך לפי בקשת המוסד לביטוח לאומי מעקב אחר "הפרוייקט המשותף של גימלאים ותלמידים בבית ספר התיכון העירוני קרית שרת בחולון".

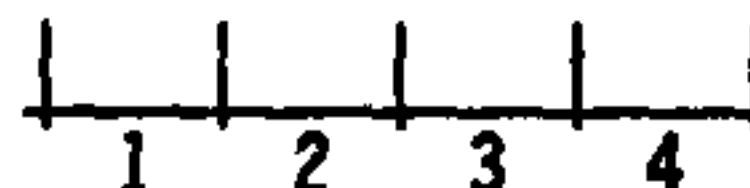
עם סיום שנת הלימודים אנו מבקשים לראייןך שוב, במטרה ללמוד מה חושבים גימלאים ותלמידים על הפרוייקט המשותף שהתקיים בבית הספר.

השאלון הוא בעילום שם, תשובותיך יעזרו מאוד להכיר את הפרוייקט המשותף ולהפיק לקחים לגבי תכנון והפעלה משביעת רצון בעתיד.

רוב השאלות בשאלון סגורות. כלומר, לכל שאלה מספר תשובות אפשריות. עליך לבחור בכל שאלה תשובה אחת בלבד, הקרובה ביותר לדעתך.

כרטיס 01

מספר סידורי

לשימוש
חשדתי

5. באיזו מידה אתה מכיר את הפרוייקט של גימלאים ותלמידים המתקיים בבית ספרך?

- 1--במידה רבה מאוד 2
- 2--במידה רבה 8
- 3--במידה מסוימת 31
- 4--במידה מועטה 45
- 5--לא מכיר כלל 13

6. מה מידת החשיבות שאתה מייחס לפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך?

- 1--חשוב מאוד 45
- 2--חשוב 43
- 3--חשוב במקצת 12
- 4--לא חשוב כלל -

7. באיזו מידה לדעתך תרם הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לחיי בית הספר?

- 1--במידה רבה מאד 13
- 2--במידה רבה 28
- 3--במידה מסוימת 41
- 4--במידה מועטה 14
- 5--בכלל לא 5

כרטיס 01

באיזו מידה לדעתך תרם הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לגימלאים המשתתפים בו?	8.
1--במידה רבה מאד	66
2--במידה רבה	22
3--במידה מסויימת	12
4--במידה מועטה	-
5--בכלל לא	-
באיזו מידה לדעתך תרם הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לך אישית?	9.
1--במידה רבה מאד	6
2--במידה רבה	16
3--במידה מסויימת	30
4--במידה מועטה	48
5--בכלל לא	-
באיזו מידה לדעתך תרם הפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך לקהילה - חברה בה אתה חי?	10.
1--במידה רבה מאד	22
2--במידה רבה	16
3--במידה מסויימת	47
4--במידה מועטה	5
5--בכלל לא	9
באופן כללי, באיזו מידה נחנית מהפעילויות חמשתפנות של התלמידים עם הגימלאים המתקיימות במסגרת בית ספרך?	11.
1--במידה רבה מאד	5
2--במידה רבה	8
3--במידה מסויימת	18
4--במידה מועטה	13
5--בכלל לא	20
6--אין בכלל	36
האם היו לך בחודשים האחרונים קשרים אישיים קרובים עם מישהו מחגימלאים (שאיננו קרוב משפחתך) במסגרת בית הספר או מחוצה לו?	12.
1--כן, רק במסגרת בית הספר	3
2--כן, רק מחוץ לבית הספר	3
3--כן, גם במסגרת בית הספר וגם מחוץ לבית הספר	-
4--לא, אין לי קשרים אישיים קרובים	93
האם קרה בחודשים האחרונים שבאת לבקר או טלפנת לאחד הגימלאים חמשתתף בפרוייקט, ואם כן מתי זה קרה לאחרונה?	13.
1--לפני פחות משבוע	1
2--לפני שבוע	-
3--לפני שבועיים עד שלושת שבועות	-
4--לפני חודש	1
5--לפני למעלה מחודש	-
6--לא ביקרתי ולא טלפנתי, אף פעם לא	98

כרטיס 01

האם היית בחודשים האחרונים בקשר אישי קבוע עם גימלאי
חמשתתף בפרוייקט, ואם כן, איזה קשר היה זה?

.14-18

לא	כן		
99	1	קבלת עזרה באחד ממקצועות הלימוד	.14
		עזרת לגימלאי בקניות, סידורים, ליווי למוסדות וכ"י	.15
100	-		
99	1	למדת גימלאי עברית	.16
		בילית עם גימלאי מחוץ לבית הספר	.17
99	1		
98	2	קשר אחר. איזה?-----	.18
		האם לפי דעתך, תלמידים שיש להם סבא, סבתא או קרוב משפחה אחר המשתתפים בפרוייקט מרוצים מכך?	.19
		1--מרוצים מאד	37
		2--מרוצים	55
		3--לא כל-כך מרוצים. מדוע לא?.....	7
		4--לא מרוצים. מדוע לא?.....	-
		5--לא מרוצים בכלל. מדוע לא?.....	1
		<u>למי שאינו לו קרוב משפחה המשתתף בפרוייקט</u>	.20
		האם היית רוצה שסבא/סבתא או קרוב משפחה שלך ישתתף בפרוייקט?	
		1--כן, ציין מדוע.....	80
		2--לא, ציין מדוע?.....	20
		<u>מעוניין שישתתפו</u>	
		יעשיר את עולמם, ילמדו דברים חדשים	10 ✓
		ימלא את שעות היום	12 ✓
		לא יחיה להם משעמם	3 ✓
		יתרום להם חברתית	22 ✓
		יגרום להם הנאה	10 ✓
		יתרום לקשר בינינו, הזדמנות לראות כל יום	12 ✓
		לחיות בחברה צעירה	2 ✓
		ישנה את התפקוד שלחם לא לחיות לבד, לצאת לפעולות תרבות	12 ✓
		<u>לא מעוניין שישתתפו</u>	
		לא רלבנטי, לא זקוקים לכך	7
		מפריע, מנדנד	7

כרטיס 01

האם אתה מתנדב באיזו שהיא פעילות בחולון?	21.
1--כן, בקביעות. במחז.....	35
2--כן, אך לא בקביעות. במחז.....	9
3--לא מתנדב	55
כן מתנדב	
1--טיפול בילדים, במעון, גן ילדים	12
2--פעילות התנדבותית בבית חולים	24
3--עזרה באקייים, לילד הסובל מפיגור שכלי	3
4--מרכז למידה בחוגים	3
5--חונכות	6
6--עזרה לעולים חדשים	3
7--קשישים	3
8--לחקה, תזמורת, חוג	18
9--הדרכה בתנועת נוער	27
האם אתה מוכן להתנדב לפעילות כלשהיא בחולון?	22.
<u>לפחות פעם בשבועיים</u>	
1--בהחלט כן	20
2--יתכן שכן	16
<u>לפחות פעם בחודש</u>	
3--בהחלט כן	5
4--יתכן שכן	9
<u>לעיתים רחוקות יותר</u>	
5--בהחלט כן	12
6--יתכן שכן	18
7--לא נראה לי שאתנדב	19

כרטיס 01

23-46. לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות קשישים?

ציון נמוך - שלילי

ציון גבוה - חיובי

ממוצע

	7	6	5	4	3	2	1		
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	פסיבי	3.76 .23
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	איטי	3.13 .24
בריא	7	6	5	4	3	2	1	חולני	3.39 .25
עויין	7	6	5	4	3	2	1	ידידותי	4.94 .26
חכם	7	6	5	4	3	2	1	טיפש	5.23 .27
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	גמיש	3.66 .28
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	משעמם	4.51 .29
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	גאה	4.07 .30
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	בלתי מוצלח	4.55 .31
טוב	7	6	5	4	3	2	1	רע	5.08 .32
חלש	7	6	5	4	3	2	1	חזק	3.15 .33
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	מסודר	4.35 .34
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	עצוב	4.04 .35
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	עצמאי	4.01 .36
חם	7	6	5	4	3	2	1	קר	4.89 .37
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	חסר מרץ	4.14 .38
מריר	7	6	5	4	3	2	1	מתוק	4.46 .39
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	ליברלי	2.75 .40
חברי	7	6	5	4	3	2	1	דוחה	4.95 .41
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	אינו בר שינוי	3.36 .42
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	בעל זכרון	3.53 .43
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	בלתי יצרני	4.58 .44
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	לא עוזר לזולת	4.98 .45
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	מוזנח	4.58 .46

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

לפניך רשימה של תכונות. כל תכונה ניתן לדרג על סולם בן 7 שלבים (מ-1 עד 7). באיזו מידה, לדעתך, מאפיינת כל אחת מהתכונות הבאות נוער בגילך?

	7	6	5	4	3	2	1	ציון נמוך - שלילי		ציון גבוה - חיובי
								ממוצע		
אקטיבי	7	6	5	4	3	2	1	5.62	פסיבי	.47
מחיר	7	6	5	4	3	2	1	5.77	איטי	.48
בריא	7	6	5	4	3	2	1	5.93	חולני	.49
עויין	7	6	5	4	3	2	1	4.62	ידידותי	.50
חכם	7	6	5	4	3	2	1	4.61	טיפש	.51
נוקשה	7	6	5	4	3	2	1	4.56	גמיש	.52
מעניין	7	6	5	4	3	2	1	5.10	משעמם	.53
צנוע	7	6	5	4	3	2	1	2.94	גאה	.54
מוצלח	7	6	5	4	3	2	1	4.78	בלתי מוצלח	.55
טוב	7	6	5	4	3	2	1	4.39	רע	.56
חלש	7	6	5	4	3	2	1	5.24	חזק	.57
מבולבל	7	6	5	4	3	2	1	3.97	מסודר	.58
מאושר	7	6	5	4	3	2	1	4.81	עצוב	.59
בלתי עצמאי	7	6	5	4	3	2	1	4.84	עצמאי	.60
חס	7	6	5	4	3	2	1	4.79	קר	.61
בעל מרץ	7	6	5	4	3	2	1	5.71	חסר מרץ	.62
מריר	7	6	5	4	3	2	1	4.80	מתוק	.63
שמרן	7	6	5	4	3	2	1	5.79	ליברלי	.64
חברי	7	6	5	4	3	2	1	5.39	דוחח	.65
בר שינוי	7	6	5	4	3	2	1	5.32	אינו בר שינוי	.66
שכחן	7	6	5	4	3	2	1	4.83	בעל זכרון	.67
יצרני	7	6	5	4	3	2	1	5.04	בלתי יצרני	.68
עוזר לזולת	7	6	5	4	3	2	1	3.73	לא עוזר לזולת	.69
מטופח	7	6	5	4	3	2	1	5.55	מוזנח	.70

* בחישוב הממוצע הפכנו את הכיוון כך שציון 1 הוא הקוטב השלילי ביותר ואילו ציון 7 הוא הקוטב החיובי ביותר.

כרטיס 01

			מין	.71
			1--בן	26
			2--בת	74
אסיח- אפריקה	אירופה- אמריקה	ישראל	באיזו ארץ נולדת?	.72
-	9	91		
31	33	35	באיזו ארץ נולד אביך?	.73
27	34	39	באיזו ארץ נולדה אמך?	.74
			ר י ק.	.74-75
			חאם יש לך סבים או סבתות ואם כן, כל כמה זמן אתה נפגש אתם?	.76
			<u>יש לי</u>	
			<u>אין לי</u>	
		7	1--נפגש כמעט כל יום	20
			2--פעם בשבוע	36
			3--פעם בשבועיים	15
			4--פעם בשלושה שבועות	5
			5--פעם בחודש	9
			6--לעתים רחוקות יותר	6
			7--לא נפגש אתם בכלל	1
			באיזו מידה חשוב לפי דעתך שהפרוייקט של גימלאים ותלמידים ימשיך להתקיים בשנה הבאה בבית ספרך?	.77
			1--חשוב מאד	48
			2--חשוב	37
			3--חשוב במקצת	12
			4--לא חשוב כלל	4

ברטיס 01

באופן כללי, באיזו מידה היית מעורב השנה בפרוייקט של גימלאים ותלמידים בבית ספרך?	78
1--במידה רבה מאד	1
2--במידה רבה	-
3--במידה מסויימת	6
4--במידה מועטה	5
5--בכלל לא	88
בהנחה שהפרוייקט של גימלאים ותלמידים ימשיך לחתקיים בשנה הבאה, באיזו מידה תרצה להיות מעורב בפרוייקט?	79
1--יותר מאשר השנה	51
2--כמו השנה	37
3--פחות מאשר השנה	12

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

=====

נ ס פ ח ה'

=====

רשימת הפעילויות החברתיות והתרבותיות שהתקיימו במסגרת הפרוייקט בשנת הלימודים תשמ"ט

א. אירועים משותפים עם תלמידי בית הספר

פגישות עם סופרים: מראס, ר. קריץ, מ. שמיר; שלמה אביו
מופעים: בלט קלאסי, קול חדמח
ביקור בקולנוע סבוי - יום קולנוע ארוך; איך יוצרים גורים
השתתפות בטקס יום העצמאות בבית הספר
השתתפות בחגים: פורים, טו-בשבט, חנוכה, חג השבועות
שיחות: שיחה יזומה על ידי הגימלאים, על הנושא "מתירנות" ו"השואה"
שירה בציבור - עם תלמידים לאורך כל השנה
קונצרט - רבעייה מגרמניה של תלמידים
ערב הורים-תלמידים-גימלאים; בתכנית: קונצרט ילדים, מקחלה, הרצאה, תצוגת
אופנה, הגרלות
חליכה משותפת להצגת תיאטרון "החצוצרה בואדי"
מסיבת משותפת של הגימלאים באולם מפעל הפיס

ב. אירועים של גימלאים בלבד בלי תלמידים

טיול שנתי לראש העין; ביקור במוזיאון; באנטיפטר
טקס סיום שנת הלימודים
השתתפות ביום ספורט לכל גימלאי תל-אביב וחסביבה ברמת אביב
ביקור בתערוכה לכבוד 40 שנות עצמאות לישראל
חכנת קישוטים לחג החנוכה (עם 8 תלמידים חונכים)
מסיבת פורים לגימלאים
בחופשת פסח - קריאת שיר השירים בצוותא. ספורו של פרץ "ונוס ושולמית"
טקס - יום השואה; צפייה בסרט "בגלל המלחמה החיא"
טיול בסוף שנת הלימודים
מסיבת פיקניק שנתית לסיום השנה

